

Jó Pajtás

2019. XII. 5.

73. évf., 35. szám

Ádáz küzdelmek 64 mezőn

Jaj, milyen fárasztó hétvégén vagyok túl, el se hiszitek! Anyáékkel elutaztunk Zentára a rokonainkhoz, akik egy vagány és színes, kertés házban laknak a város szélén. Ezúttal nem a kutyusokkal játszottam, és nem is Kókuszt, a törpenyulat simogattam, hanem a kislányukkal, Olgával nőttünk össze. Hogy milyen zabálnivaló ez a gyerek! Még csak kétéves, de már most nagyon értelmes és rendszerető. A megérkezésünk után, amíg a felnőttek kávéztak, mi néhány perc alatt betérítettük a babákkal és a ruháikkal a játszószoányegyet, szálltak a fésűk és minipárnák mindenfelé, de miután kidurmoltták magukat a rongybabák, tüstént össze kellett pakolni, precízen a helyükre tenni őket, hogy nemsokára kezdődjön min-

*Fladaró
Tíme*

den előlről. Lennék én is baba Olgica kezei között, evésből és alvásból állna az élet, egész nap fonogatná a hajamat, mi bajom lenne. A két vizsla annyira nem nézte jó szemmel az örömködésünket, akárhányszor hangosan kacarásztunk a kisasszonnyal, nyuszítottak vagy rövidet vonítottak a bejárati ajtóban. Nagy úr a féltékenység, kiskomám, kárörvendezett apu. A másfél nap alatt annyira belemelegedtem a játékba, hogy elfelejtettem Juci üzeneteire válaszolni, pedig fontos lett volna, mert épp szerelmi bánata van.

Mit kapok én ezért hétfőn?! Pukkadozni fog, hogy elhanyagolom, bezzeg, amikor nekem van valami bajom, ő rögtön felhív és meghallgat, meg ha nincs sok leckénk, elcsal a cukrászdába egy forró csokira. Ő tejszínhab nélkül kéri, mert laktózérzékeny, nagy, fájó léggömb lesz tőle a hasa, de én megengedhetem magam ezt a luxust. Hiába, Olgica teljesen magába bolondított, még a fürdésnél is ott kellett állnom a fürdőkád előtt, és fújtam neki a szappanbuborékokat, ő pedig megállás nélkül rötyögött. Anyu szerint legközelebb tessék jobban odafigyelni, mert a pizsamából nem lehet kimosni a szappanbuborék foltjait, úgyhogy ezért másikat kell venni a háromnapos osztálykirándulásra. Jaj, de várom!

Hozzánk is betört a fekete péntek! Őszintén, pontosan azt sem tudom, mi ez az egész felhajtás, de anyu mindig naprakész a bolti leárazásokkal kapcsolatban. Így történt most is, hogy ennek az észak-amerikai ünnepnek köszönhetően anyu addig-addig könyörgött apunak, hogy vettünk egy új, modern franciaágyat. Anyu szerint nagyon megérte, mert féláron tudtuk beszerezni az online rendelés során. Apu már nem volt ilyen lelkes. Amikor a futárszolgálat darabokban átadta a heverőt, még egészen nyugodt volt. Pár órával később gyanítom, már elég magas volt a vérnyomása, mert

*Fladaró
Miki*

vöröslött a feje. Én tisztes távolból figyelem a dolgokat: sok durranást, dörrenést és csattanást hallottam, néha-néha egészen cifra káromkodásokkal tarkítva. Apu a legutóbbi bútórvásárláskor is megígerte magának, hogy többet nem szenved az összeszereléssel, és inkább fizet valakinek ezért a munkáért. Aztán a férfiúi gög mindig felülkerekedik, de hiába nézi a rajzokat,

és főlegesen halad lépésről lépésre, a végén mindig felbosszantja magát. Tudniillik, apu maximalista, éppen ezért pár milliméteren képes órákon át forrongani. Fúr, csavar, kalapál, megint fúr, összevitáznak anyuval, de a végkifejlet mindig ugyanaz: a teljes megelégedés és az újabb ígéret, hogy legközelebb nem csinálja egyedül. Az ágy egyébként tényleg kényelmes, és stabil lábakon áll, kiváló a matrac is, de azt már meg sem merem említeni a szüleimnek, hogy láttam egy csúcscsúper pókemberes kanapét. Pedig ez a fekete péntek mégis csuda jó kezdeményezés!

Játsszunk együtt karácsonyig!

Főnyeremény: egy Huawei táblagép

Íme karácsonyi nyereményjátékunk ötödik szelvénye. Vágjátok ki, válaszoljatok a kérdésre, és a szelvényt tegyék a többi négyhez! Az utolsó szelvény mellett egy pótszelvényt is találtok, ha esetleg lemaradtatok az egyikről, most bepótolhatjátok a hiányzó szelvényt.

Az öt szelvényt borítékba kell zárni, megcímezni és elküldeni a címünkre: **Jó Pajtás, 21 000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** A borítékba zárt, kitöltött szelvényeknek legkésőbb **december 10-éig** (12 óráig) kell szerkesztőségünkbe érkezniük ahhoz, hogy dobozba kerüljenek és

részt vegyenek a sorsoláson. A sorsolás eredményét a december 19-én megjelenő félévzáró, karácsonyi dupla számunkban tesszük közzé, így jó eséllyel a fenyőfa alá kerülhet a nyeremény.

A nyeremények a következők:

- egy tablet – Huawei Media Pad
- két Maxell füllhallgató
- két T'nB vezeték nélküli számítógépegér
- két Jó Pajtás-előfizetés
- három Jó Pajtás-falinalaptár Jó Pajtás feliratú bögrével és tollal

5. SZELVÉNY

Melyik országban jelent meg először a karácsonyfa?

.....
.....

Név:.....

Osztály, iskola .....

Helység.....

PÓTSZELVÉNY

Ki segíti a Mikulást az ajándékok elkészítésében?

.....
.....

Név:.....

Osztály, iskola .....

Helység.....

Ádáz küzdelmek 64 mezőn

Az újvidéki Kosta Trifković iskola csapata mindkét mezőnyben diadalmaskodott – Nagy Anita (sakk)történelmet írt – Holtversenyek és Buchholz-számítás – A felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály iskola példás házigazda volt

Az olyan nagyszabású rendezvényeket, mint amilyen a Jó Pajtás sakkversenye, mindig nagy izgalom előzi meg. Hogyan sikerül, sikerül-e egyáltalán, milyen problémák merülnek fel... Szóval félszből mindig bőven akad. Utólag eláruljuk – elkiabálni nem mertük –, hetekkel a rendezvény előtt biztosak voltunk abban, hogy Felsőhegyen menni fog minden, akár a karikacsapás, vagy mint a négyzetten kívülre került szabad gyalog... Aki sakkozó, az tudja, miről szól a hasonlat. Arra építettük derülátásunkat, hogy a szervezés körül olyan egyéniségek bukkantak fel, akik első sikereiket éppen sakkversenyeinken jegyezték. Elsősorban Bartha Áron történelemtanár, meg egyik-másik neveltje, aztán Nikola Irge igazgatóhelyettes... És ment minden, mintha mindig ezt csinálták volna.

A megnyitóra érkező Perpauer Attila, a zentai községi tanács művelődéssel és oktatással megbízott tagja, a zentai önkormányzat nevében üdvözölte a vendégeket, hangsúlyozva, megtiszteltetés, hogy házigazdái lehetnek 44. sakkversenyünknek. Mint mondta „[...] a sakk közösséget formál, barátságokat köt, és értelmünk kapuit nyitva fejleszti a személyiséget. Értelmet ad, értelmi készségeinket fejleszti, és kitalásra tanít.” Az önkormányzat nevében gratulált a szervezőknek, Urbán Zsuzsanna iskolaigazgatónak, a vendégeknek pedig kellemes itt-tartózkodást kívánt.

És kezdődhetett a verseny, hiszen a benevezések alapján Brindza István nemzetközi rangú bíró már előzőleg betáplálta a résztvevők jegyzékét a számítógépbe.

Az esélyek latolgatása – melyik iskola milyen csapattal meg egyénekkal érkezett – már korábban megkezdődött. A szakma szinte egyhangúlag úgy ítélte meg, hogy az újvidéki Kosta Trifković iskola csapatát senki sem szorongathatja meg, különösen a lány- és a fiúcsapatok összeredményét illetően. Egyéniben a lányoknál óriási csata volt várható háromszoros bajnokunk, a magyarcsernyei Nagy Anita és a számos trónkövetelő között. A mezőny

Perpauer Attila, Urbán Zsuzsanna és Nikola Irge

félelmetes volt, hiszen három újvidéki, három tiszaszentmiklósi, két-három csúrogi... lány pályázott az aranyra.

A fiúk mezőnyében a bennfentesek Nikola Leskovacra tippeltek, a tavaly negyedikesként felbukkanó őstehetségre, akit legfeljebb a Ljubiša Kuzmanović vezette Kosta Trifković iskola valamelyik ifjú titánja szorongathatott volna meg, vagy egy mindeddig anonim sakkzseni.

Végül pontosan így alakultak a dolgok, de menet közben olykor – csupán átmenetileg – máshogyan festett. Kezdetként érdekes színpontja volt a versenynek, hogy a bácskossuthfalvi másodikos Gáspár Kamilla az első három fordulóban valamennyi játszmáját megnyerte, és hangzatos nevekkel osztotta az első helyet. A negyedik fordulóban azonban Nagy Anitával kellett megküzdenie – felesleges kihagyva –, majd ezt követően is jobbnál jobb játékosokkal kellett csatáznia, kevés sikerrel. Csakhogy a jó rajtnak köszönhetően Kamilla így is bronzérmes lett az alsósok csoportjában. A felsősöknél az első öt fordulót két ifjú hölgy diadalmenete fémjelmezte, Anita és Ana Tepić is halmozta a győzelmeket.

Na már most... Mit tesz két olyan sakkozó, aki az ötödik forduló után egész ponttal vezet egy hétfordulós versenyen? A taktikai képzettség, a versenytapasztalat ilyenkor szalonremít sugall. Mert a döntetlennel is félpontos előnyük lesz az utolsó forduló előtt. Aztán a hetedikben történjen bármi...

Előterben Nagy Anita és Ana Tepić, a tekintetek elárulják, nem babra megy majd a játék

Az erős csapattal, családtaggokkal, sakkoktatóval... érkező Ana még talán hajlott is arra, hogy egy laza játszmában remizzen, aztán döntsön a hetedik fordulón. Az iskoláját, faluját egymagában képviselő Anita viszont már a hatodik fordulóban kenyértörésre akarta vinni a dolgot, Ana pedig vette a lapot. Kemény, irgalmatlan küzdelemre került sor, a sakkjáték harc-edzett öregjei is megirigyelhették volna, amit a két ifjú hölgy produkált. Nemcsak a táblán, hanem az óra számlapján is. Mert az döntött. Egy viharos időzavarban – rendkívül szokatlan módon, de mechanikus sakkórak esetében megtörténhet – mindkét versenyzőnek egyszerre esett le a zászlója. A segédbíró döntetlent hirdetett. Aki nem látta, belemagyarázhat.

A Buchholz-számítás

Sakkversenyeken holtverseny esetén ezzel a számítási módszerrel döntik el a sorrendet. Bruno Buchholz német sakkozó 1932-ben dolgozta ki a svájci rendszerű versenyeken való alkalmazására. Azokról a versenyekről van szó, amelyekben a sok résztvevő miatt nem játszhat mindenki mindenkivel.

A számítás lényege, hogy összeadják azokat a pontokat, amelyeket az azonos pontszámot elért versenyzők vagy csapatok ellenfelei értek el. Ennek megfelelően az egyenlő pontszámot elért versenyzők vagy csapatok közül az végez előbb, aki a versenyben több pontot szerzett ellenfelek ellen játszott. Egyszerű... De van még! Mivel a Buchholz-pontok száma mindaddig nem számítható ki, amíg minden egyes játszma be nem fejeződik, ezért lehetetlen előrelátni alakulását. Erre nem lehet építeni, hanem küzdeni kell!

44. JÓ PAJTÁS SAKKTORNA

A bácskossuthfalvi csapat: Gáspár Kamilla, Juhász Éva Luca és Sötét Luca

Aki látta, ennél jobbat nem tud. De mindenki kalapot kell hogy emeljen Anitának és Anának azért a küzdelemért, amelyet megvívta, holott pihenve is várhatták volna az utolsó fordulót. Végül ez sem volt perdöntő, hiszen az utolsó fordulóban mindketten győztek, és jöhetett a Buchholz-számítás. Ez szerint Anának 33,5, Anitának 32,5 pontja lett. Anita így is történelmet írt, hiszen negyedszer is dobogós lett.

A fiúk mezőnyében a sorsolás megfosztott bennünket egy ilyen viharos döntőtől. Az addig mindössze fél-fél pontot leadó, és akárcsak a lányoknál, holtversenyben befutó Vukašin Orlić (Kosta Trifković) és Nikola Leskovic (József Attila) csak a következő fordulóban csaphattak volna össze, de következő forduló

Nikola Leskovic

már nem volt. Az a fránya Buchholz-számítás óriási különbséggel – 35,5:31 – Leskovic oldalára billentette a mérleg nyelvét. Egyszer majd alaposabban utánanéznünk, de egyelőre úgy fest, hogy az első Jó Pajtás sakkverseny óta (1968), amelyet az újvidéki József Attila iskola csapata nyert, most fordult elő először, hogy ennek az iskolának egyéni arany jutott. Egészen más történet, mivel járult hozzá ehhez az iskola, hiszen Nikolával édesapja foglalkozik, ő tanítja és viszi versenyekre... A két iskola összecsapásának árnyékában került sor a bajsai Lakatos Miklós sikerére, aki hatpontos holtversenyben lett harmadik, Buchholz-számítás szerint mindössze fél ponttal megelőzve a zentai Sabo Markót.

Kalmár Alex

Egyértelmű, és nem győzzük évről évre hangsúlyozni, hogy a gyerekek ott sakkoznak jól, ahol foglalkoznak velük. A dolgok pillanatnyi állása szerint – és évtizedek óta így van – a sakkozás a legolcsóbb szórakozás. Ráadásul a korszerű életforma ártalmait bizonyos fokig elkerülték a sakkot. Bár számítógépen is lehet – akár a gép ellen, akár annak segítségével ellenfél ellen –, de élőben az igazi. Talán ezzel magyarázható, hogy a sakkozó gyerekek kiegyensúlyozottak, élénk észjárásúak. És mivel foglalkoznak velük, viselkedni is tudnak. Csak futólag mindjutt, hogy a Felsőhegyen megtartott 44. sakkversenyünkön 115 gyerek jelent meg, és 399 játszmát játszott le.

Buzás Mihály

Felső lányok

1. Ana Tepić (Kosta Trifković, Újvidék), 2. Nagy Anita (Petőfi Sándor, Magyarcsernye) 6,5, 3. Sara Bučkoš (Kosta Trifković, Újvidék) 6, 4. Magdalena Vojinović, 5. Teodora Janković (Đura Jakšić, Csúrog), 6. Milica Mijatović, 7. Ena Plih (Dr. Tihomir Ostojić, Tiszaszentmiklós) 5, 8. Jelena Grbin (Dr. Tihomir Ostojić, Tiszaszentmiklós), 9. Bilicki Dianna (Testvériség-Egység, Bajsza), 10. Kalmár Leona (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy) 4,5, 11. Juhász Éva Luca (Id. Kovács Gyula, Bácskossuthfalva), 12. Anastasija Rođenkov (Dr. Đorđe Joanović, Beodra), 13. Berényi Dorina (Miroslav Antić, Palics), 15. Nevena Lazić (Nikola Tesla, Topolya), 15. Lea Felbab (Kosta Trifković, Újvidék), 16. Molnár Gábor Luca (Tömörkény István, Tornynos) 4, 17. Zavarkó Natália (Petőfi Sándor, Óbecse), 18. Sőreg Rita (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy), 19. Dér Dobrila (Testvériség-Egység, Bajsza) 3,5 pont stb.

Alsó lányok

1. Lana Vulin (Aleksa Šantić, A. Šantić), 2. Teodora Vukelić (Csáki Lajos, Topolya) 4, 3. Gáspár Kamilla (Id. Kovács Gyula, Bácskossuthfalva), 4. Milana Baštovanov (Dr. Đorđe Joanović, Beodra) 5. Anastazija Zarić (Stevan Sremac, Zenta), 6. Sötét Luca (Id. Kovács

Eredmények

Gyula, Bácskossuthfalva), 7. Jelena Stojanović (Csáki Lajos, Topolya) 3 pont stb.

Felső fiúk

1. Nikola Leskovic (József Attila, Újvidék), 2. Vukašin Orlić (Kosta Trifković, Újvidék) 6,5, 3. Lakatos Miklós (Testvériség-Egység, Bajsza), 4. Sabo Marko (Stevan Sremac, Zenta) 6, 5. Mihajlo Dombrovski (Branko Radičević, Hódság) 5,5, 6. Szirovicza Alex (Stevan Sremac, Zenta), 7. Kalmár Alex (Arany János, Tóthfalu), 8. Krisztanov Egon (Testvériség-Egység, Bajsza), 9. Danilo Rajkov (Miloje Čiplić, Törökbecse), 10. Dejan Lukić (Kosta Trifković, Újvidék), 11. Nikola Miletic (Đura Jakšić, Csúrog), 12. Danilo Obradović (Kosta Trifković, Újvidék), 13. Strahinja Stanić (Branko Radičević, Hódság) 5, 14. Toma Gergely (Id. Kovács Gyula, Bácskossuthfalva), 15. Vojin Berenić (Đura Jakšić, Csúrog), 16. Balog Máté (Tömörkény István, Tornynos), 17. Dmitar Vojinović (Đura Jakšić, Csúrog) 4,5 pont stb.

Alsó fiúk

1. Dušan Marković (Csáki Lajos, Topolya) 5, 2. Nikola Lukić (Kosta Trifković, Újvidék), 3.

- Varga Krisztián (Petőfi Sándor, Zenta) 5, 4. Kincses Kristóf (Thurzó Lajos, Zenta), 5. Izaki Lazar (Csáki Lajos, Topolya), 6. Kis Jovák Zalan (Petőfi Sándor, Zenta), 7. Csik Marcell, 8. Daróci Csanád (Id. Kovács Gyula, Bácskossuthfalva), 9. Pavle Dujin (Josif Marinković, Törökbecse), 10. Mihajlo Šebul (Dr. Đorđe Joanović, Beodra) 11. Todor Lukić (Miloje Čiplić, Törökbecse) 4 pont stb.

Lánycsapatok

1. Kosta Trifković (Újvidék) 12,5, 2. Đura Jakšić (Csúrog) 10, 3. Dr. Tihomir Ostojić (Tiszaszentmiklós) 10, 4. Csokonai Vitéz Mihály (Felsőhegy), 5. Testvériség-Egység (Bajsza) 8, 6. Id. Kovács Gyula (Bácskossuthfalva), 7. Dr. Đorđe Joanović (Beodra), 8. Csáki Lajos (Topolya) 7, 9. Petőfi Sándor (Magyarcsernye) 6,5, 10. Nikola Tesla (Topolya) 6 pont stb.

Fiúcsapatok

1. Kosta Trifković (Újvidék) 21,5, 2. Stevan Sremac (Zenta), 3. Đura Jakšić (Csúrog) 18, 4. Testvériség-Egység (Bajsza) 16, 5. Csáki Lajos (Topolya) 15,5, 6. Jovan Jovanović Zmaj (Magyarkanizsa) 7. Branko Radičević (Hódság) 13,5, 8. Nikola Tesla (Topolya), 9. Id. Kovács Gyula (Bácskossuthfalva) 12,5, 10. Miloje Čiplić (Törökbecse) 12, 11. Jovan Popović (Csóka) 11,5, 12. Thurzó Lajos (Zenta) 10,5 pont stb.

Amikor elhallgatott a tűzéréség...

...avagy beszélgetések a fordulók közötti szünetekben

Felsőhegy nem túl nagy település, november 23-án mégis nagy nyüzsgés volt a helyi általános iskolában. Rengeteg helyről érkeztek ide általános iskolás sakkozók, azzal a céllal, hogy megmérassék magukat egymás között. Láthattunk szoros meccseket és gyors győzelmeket is. Együtt izgulhattunk és örülhettünk a gyerekekkel és felkészítőikkel. Egy-egy forduló között sikerült pár gyerekkel beszélni sakkról, élményekről és tervekről.

**Gáspár Kamilla, 8 éves,
Bácskossuthfalva**

Mióta sakkozol? Ki tanított meg?

– Két és fél éve sakkozik, Kósa Jenő tanított meg.

Hobbink tekintetében vagy szeretnél komolyabban is foglalkozni a sakkal?

– Szeretnék komolyabban foglalkozni a továbbiakban.

**Kincses Kristóf, 9 éves,
Zenta**

Hogyan ismerkedtél meg ezzel a játékkal?

– Először apukám tanította meg velem körülbelül 3 éves koromban a figurák nevét. Amikor 4 éves voltam, megtanított a lépésekre, majd 5 éves koromban beíratott sakkiskolába.

Jelenleg melyik klubnál játszol?

– A régi iskolával nem igazán voltam megelégedve, ezért átjöttem Felsőhegyre, itt sokkal jobban tetszik.

Miért szeretsz sakkozni?

– Azért, mert fejleszti a gondolkodást.

Nem szokott kimeríteni egy-egy meccs?

– Attól függ, meddig tart.

Mit szeretsz jobban, ha rövid, vagy ha hosszabb egy meccs?

– Jobban szeretem, ha hosszú, mivel akkor jobban át tudom gondolni a lépéseket.

**Sőreg Rita, 14 éves,
Felsőhegy**

Mióta sakkozol?

– Már 3 éve.

Mit szeretsz benne legjobban?

– Nagyon szeretem magát a sakkot, élvezem, hogy gondolkodni kell.

Milyen téren fog hasznodra válni ez a tudás?

– Már én is észrevettem magamon, hogy sokat fejlődött a gondolkodásom, logikai készségem.

Ki az oktatód?

– A történelemtanárom oktatja itt a faluban a sakkot minden kedden és pénteken.

Otthon, szülőiddel vagy nagyszülőiddel szoktál sakkozni?

– Sajnos a szüleim nem tudnak, de a nővéremmel ritkán szoktam sakkozni, általában számítógépen szoktam gyakorolni.

**5. Lőrinc László, a tornyosi
sakk-klub elnöke**

Mióta foglalkozik sakkoktatással?

– Körülbelül 4-5 éve foglalkozom oktatással.

Hány gyereknek tart foglalkozást?

– Jelenleg 8 gyermek jár rendszeresen az edzésekre.

Mennyire népszerű napjainkban a sakkozás Tornyoson?

– Mostanában relatív népszerű, mivel volt olyan év, amikor csak egy-két gyerek foglalkozott vele. Pár éve viszont nagy tehetségeink voltak, többek között a Kecskeméti testvérpár és Lőrinc Renáta.

Felsősök, vagy inkább alsók vannak többen?

– Vegyes társaság, valamennyivel az alsók vannak többen.

Melyikkel könnyebb foglalkozni?

– Talán a kisebbekkel valamennyivel könnyebb, de én szívesen foglalkozom mindannyiukkal.

Mikor vannak az edzések?

– Általában vasárnap 9-től 11-ig szoktunk a gyerekekkel foglalkozni.

Öröm látni, hogy évről-évre egyre többen érdeklődnek a sakkozás iránt, és a visszatérő versenyzőknél szemmel követhető a fejlődés. Egy biztos, nagy koncentráció és odafigyelés kell, de legfőképp alázat a játékosok részéről, a felkészítőktől pedig végtelen türelem, hogy kihozhassák tanítványaikból a legjobb formájukat.

Major Evelin

**Bilicki Dianna, 6. osztály,
Bajsa**

Miért szereted ezt a sportot?

– Azért szeretem, mert nem kell izgulni, nyugodtan lehet gondolkodni.

Ki készíti fel a versenyekre?

– Kocsis Gábor tanított meg sakkozni, ő a fizikatanár...

Szeretnél a későbbiekben is foglalkozni a sakkal?

– Igen, mindenféleképp, ha az időm engedi majd.

Miért szeretted meg a sakkot?

– Természetesen a sikerélmény miatt, amikor sikerült megnyernem egy-egy játszmát.

Ismét Ricsajoztunk

Újra együtt a népművészet kedvelői

Óbecsén, a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben november 22-én és 23-án 16. alkalommal szervezték meg a Ricsaj népművészeti találkozót.

– Ez a rendezvény annak idején azért született, mert Vajdaságban kevés olyan találkozó van, ahol bemutatkozhatnak a népművészet kedvelői. Célunk, hogy népszerűsítsük a népzenet, népi játékokat, népi kultúrát, hogy összekovácsolódjanak a néptáncot kedvelő fiatalok. Bemutatkozási és barátkozási lehetőség is ez, ugyanis az óbecsei táncosok látják vendégül a más városokból érkező fiatalokat. Így a föllépés után együtt szórakoznak, barátkoznak egész nap – mondta Cseszák Balázs néptáncoktató, fő szervező.

Első nap felavatták a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör falán elhelyezett emléktáblát, ugyanis 150 évvel ezelőtt alakult meg a Népkör, s annak utódja ma a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör. Másnap délután két órára benépesült a kultúrkör nagyterme. Kirakodóvásárra jöttek az árusok: bögréket, dísztárgyakat, gyöngyöt, izléses korszókat, bördíszeket, divatos táskákat, fából készült játékokat lehetett venni. Igazi vásári hangulat volt.

Három órakor kezdődött a gyermekegyüttesek néptáncgálája, ezen föllépett az óbecsei **Kisbekecs** és **Petrence**, a szenttamási **Suttyó**, a temerini **Recefcice** és az újvidéki **Tűzrealó** együttes. Főlemelő érzés volt látni, hallgatni a néptáncosokat, meg persze a Fokos zenekar muzsikáját. Gyönyörködhetünk a szép ruhákban...

Ezután kézműves foglalkozásokon is részt vehettek az érdeklődők: deszkára szép népművészeti motívumokat festettek, gyöngyöt fűztek, megismerkedtek a nemezeléssel, táncoló babát készíthettek sásból... Aki akart, táncoktatáson is részt vehetett, majd **Rontó Márta** meséivel szórakoztatta a közönséget.

Este hét órakor kezdődött az ifjúsági néptáncgála. Szólótáncal az óbecsei **Fenyvesi Zénó** lépett fel, majd a törökbecsei **Csalogató**, a teme-

Az óbecsei Kisbekecs együttes

A temerini Recefcice együttes

rini **Cifra**, a zentai **Zenta**, az óbecsei **Kiscimbo-ra** és **Csiperke** néptánc együttes fellépése következett. Kísért az óbecsei **Fokos** zenekar.

Mi tetszett a Ricsajon? Mióta táncolnak? Erről meséltek az óbecsei táncosok, **Tallós Kinga**, **Kiskomáromi Zsolna**, **Hotváth Kinga**, **Kádas Anna**, **Koncz Antónió**, **Cservényák Kitti** és **Varró Tódor**. Mindannyian a Petrencében táncolnak.

Kinga: Már tíz éve néptáncolok. Fontos megtartani a hagyományokat. Jó, hogy sokat járunk versenyekre. Szeretek föllépni, vannak más táncosportokban is barátaim, és most jó volt találkozni velük.

Zsolna: Én is szeretek táncolni, az előző Ricsajon megismerkedtem a temeriniekkel, és most találkoztunk.

Kinga: Első nap részt vettem az emléktábla-leleplezési ünnepségen, én koszorúztam. Szeretem a Ricsajt, jó föllépni, jó a csoportban a hangulat.

Anna: Szeretek táncolni, föllépni, ismerkedni...

Antónió: Sokszor fölléptem már a Ricsajon, mivel hét éve néptáncolok. Szerintem jó programok vannak. Én is megismerkedtem már tavaly a szenttamási lányokkal, s most találkoztunk...

Kitti: Három éve táncolok, jó a Ricsajon föllépni. Tetszik az is, hogy van kirakodóvásár, kézműves foglalkozás, este táncház...

Tódor: Részt vettem az emléktábla-leleplezésén, ma pedig én is fölléptem a Petrence néptáncosporttal...

Koncz Erzsébet

Készül a táncoló baba

Rontó Márta mesél

Tudósítás Tündérországból (Petőfi Sándor: János vitéz)

Tündérország egy csodálatos hely, ahol tündérek élnek arany szárnyakkal. Alig lehet oda bejutni, mert három őrzője is van.

Kukorica Jancsi mind a három kapun átjutott, ez nem volt hétköznapi feladat, mert félelmetes élőlények védtek ezt a három átjárót. Megérkezett Tündérországba, és tátott szájjal, mégis kissé szomorúan megcsodálta. Látott arany szárnyú és aranyhajú tündéreket, olyan ágyakat is, melyek rózsaszíromba voltak bebugyolálva. Kívülről szép volt Tündérország, belülről is csodálatos, mert az ott élők sohasem sírtak, nem szomorkodtak, viszont János szívét valami mindig fájdította. Nem más miatt szomorkodott, mint drága Iluskája miatt. Ahogyan ott búslakodott, egyszer csak Iluskája újra életre kelt. János ekkor nagyon boldog volt. Jancsi és Iluska összeházasodtak, megválasztották őket Tündérország királyának és királynéjának. Boldogan éltek. Ők uralták és irányították a tündéreket. Kimondhatatlanul boldogok voltak.

Ha egyszer eljutnék Tündérországba, én is kipróbálnék mindent, amit csak tudnék. Magammal vinném Kukorica Jancsit is, hogy segítsen legyőzni a három őrzőt, és be tudjak jutni Tündérországba.

Forgó Boglárka, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

János vitéz

(Véleményem az elbeszélő költeményről)

A János vitéz című könyvet még sohasem olvastam, csak most, ötödikben.

Nagyon örültem, hogy elolvashattam ezt a házi olvasmányt. Másoktól hallottam, hogy régies szavak vannak benne, de amikor elkezdtem olvasni, megkönnyebbültem, mert láttam, hogy nem is olyan nehéz. Napról napra egyre jobban megtetszett, és már könnyebb is volt készíteni a feladatokat. Sok ismeretlen szóval ismerkedtem meg, ami által fejlődött a szókinccsem is. Másnak is ajánlom, hogy olvassa el, mert János vitéz számos izgalmas dologgal találta magát szemben. Nekem nagyon tetszett, hogy sosem futamodott meg, hanem megküzdött mindennel és mindenkivel, ha kellett.

Örülök, hogy elolvastam ezt a könyvet, számomra nagyon érdekes volt.

Rác Szabó Dávid, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Cirmos cica, haj!

Van nekem egy Nyafi nevű cicám, vagyis nem az enyém, csak nálunk van, hogy fogja az egereket.

Nyafi egy fekete-fehér cica. Amikor este van, csak a fehér hasa látszik, ha pedig tél van, csak a fekete háta. Kisebb testű macska, és puha mancsa van. Nyafi vicces, és nem fél az emberektől. Ha nem akarod, hogy kövessen, ő akkor is azt teszi, hiába mondd neki, hogy sicc, sicc. Nyafi ahhoz is nagyon ért, hogy kell a kutyát felmérgetni. Odamegy a kutya box elé, és a kutya megállás nélkül ugatja. Nyafi tudja, hogy úgysem tudja őt elkapni a kutya.

Azért jó cica, mert sok egeret fog és már patkányt is fogott. Apukám meg volt elégedve, hogy jó munkát végzett.

Szabolcsi Zsófi, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Cirmos cica, haj!

Négy macskám van, most bemutatom a legkisebbet.

Úgy hívják, hogy Nyafi, azért ezt a nevet kapta, mert folyton nyávog. Rövid, világos- és sötétbarna a szőre. Nagyon félős, ő a legbátortalanabb, de én őt szeretem a legjobban. Amikor etetem őket, ő az utolsó, aki jön, ezért nem mindig marad neki étel. Ha jókedvében van, nagyon játékos. Egy üres kindertojással szokott játszani, amihez oda van csomózva egy madzag. Egyszer olyan nyugtalan volt a kezemben, hogy

kiugrott és beszaladt egy sűrű, virágos bokorba, alig tudtam kiszedni. Minden nap megszeretgetem őt. Nagyon szeretem.

Imádom a macskákat, főleg Nyafit, mert össze lehet nyomni, mint egy gombócot.

Lapis Judit, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A világ legszebb lánya ma

Ma megismertem egy olyan szép lányt, hogy nem tudtam elhinni, hogy igazi. Elmondom nektek, hogy néz ki.

A neve Anett. Hosszú, szőke haja van. Rózsaszín ruhát visel, és mindennap üveg cipőt hord. Sok dolgot tudtam meg róla. Nagyon kedves. Jószívú is. Megmondta nekem, hogy egy palotában lakik, és ott tartja a kincseit. Mindig ki van sminkelve. Nagyon magas. Tizen-négy éves. Mindennap együtt vagyunk. Ilyenkor jókat beszélgetünk és nevetgélünk. Arról szoktunk beszélgetni, hogy milyen szép dolgaink vannak. Sok kérdést szoktam feltenni neki. Például hogy könnyű vagy nehéz-e az élete. Nagyon jól éreztük magunkat, de Anettnak el kellett mennie, így elbúcsúztunk.

Remélem, hogy még találkozok Anettel vagy még egy ilyen szép lánnyal.

Brada Lúcia, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A kedvencem

Az én kedvencem egy kutya, Cukinak hívják, fiú, az idén lett hat-éves. Még egészen kicsi korában hoztuk haza, de mivel nem evett, vissza kellett vinni egy időre az anyukájához.

Mopsz, rövid, bézs színű a szőre. Fajtájához képest túl nagy, és egy kicsit duci is. Hároméves lehetett, amikor egy betegség miatt ki kellett operálni a jobb szemét, így sajnos csak a balra lát. Imád enni, és ezzel kapcsolatban van is egy vicces történetem. Egyik nap, amikor kimentem megetetni, szó szerint elkezdett zabálni. Annyira gyorsan evett, hogy megakadt a torkán egy falat, és összeesett. Már azt hittem, hogy meghal, amikor felpattant, és tovább folytatta a falást. Ha boldog vagy nincs mit tennie, elkezd kergetni a farkát. Viszont van egy rossz szokása is, az, hogy mindenkire ugrál, így néha össze is sárooz. Van még egy emlékem, ez az eset körülbelül négy éve történt. Tudni kell, hogy a kertünkben van egy alsó épület, aminek az oldala korábban nem volt beüvegezve. Amikor később megcsinálták, nagyon tiszta volt az üveg. Cuki korábban, az üvegezés előtt mindig átfutott a helyiségen. Egyik reggel megindult a megszokott útvonalon, ám hirtelen az új üvegfalba ütközött, és elájult. Pár percig feküdt, majd észhez tért. Kelltt neki egy kis idő, mire megszokta a változást.

Igaz, hogy néha nagyon bolond, de én ettől függetlenül nagyon szeretem, hiszen ő mindig az én kis kutyuskám marad.

Csáki Boglárka, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Muhi Rebeka, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyararkanizsa

Mikulás

*Lehullott az első hó,
A közelben jár Télapó.
Fehér már a dombtető,
A Mikulás szánkón jó.
Kilenc rénszarvas húzza,
Rudolf az első a sorban.
A gyerekek süttivel várják,
Ajándékkal tölti a csizmát.*

**Dér Tamara, 6.osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Ha hatalmam volna...

A világon sok a rossz, a baj és a katasztrófa. Most arról írok, hogy hogyan lehetne ezt a sok háborút, balesetet és betegséget megakadályozni.

Ha hatalmam lenne, betiltanám a háborút és minden verekedést. A beteg gyerekeket meggyógyítanám és felvidítanám. Az árva kutyákat befogadnám és meggyógyítanám, majd

elajándékoznom azoknak, akik igazán vigyáznának rájuk. A katasztrófák ellen nem tudnék sokat tenni, de megpróbálnék minél több embert figyelmeztetni.

Ha hatalmam lenne, csak a veszélyes állatok ellen engedélyezném a puská és más fegyverek használatát.

Ha hatalmam lenne, mindent megtennék, hogy a világ jobb legyen!

Kecskés Barnabás, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Behódoltam a médiának

A média az eltelt évek során nagyon nagy fejlődésen ment keresztül. Ha vissza tudnánk menni a múltba negyven-ötven évvel, akkor el sem tudnánk képzelni azt, hogy valaki tudott modern eszközök nélkül élni. A mai fiatalok el sem tudnák képzelni az életüket olyan viszonyok között.

A fejlődésnek köszönhetően nemcsak a média, hanem maguk az emberek is nagyon sokat változtak. Sokáig az idősebbek ellenezték unokájuk kezében a mobiltelefont, most meg már annyira fejlett a világ, hogy az ilyen eszközök nélkül semmit sem lehet elvégezni. Oda jutottunk, hogy muszáj megtanulni kezelni őket. Ha valahol látunk kisgyermeket, azt láthatjuk, hogy semmi játék sincs a kezükben, csak egy mobiltelefon. Így belegondolva kár, hogy a szülők csak ilyen módon tudják lefoglalni gyermeküket. A legrosszabb eset mégsem az,

Sarnyai Dániel, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

hogy ilyen kis gyerekek nyomkodják a telefont, hanem hogy a kamaszok képesek teljes álló nap írogatni a szomszéd kislánynak meg internetes játékokat játszani. Sokszor láttam már, hogy amikor mennek át a gyalogátkelőhelyen, akkor is a telefont figyelik ahelyett, hogy a közlekedésre figyelnének. Ez így nagyon veszélyes tud lenni. Amikor elmennek egy nagyon régen látott barátához, akkor is csak a telefonkészülékekbe vannak belemélyedve, s a kommunikáció ilyenkor viszonylag háttérbe szorul. Ez az, ami a legjobban elrontja az embereket és a teljes világot. Modernbb éttermekben már robotok tálalják az ételt, vagy például van Japánban egy ember formájú robot, amely az egész világból összeszedi az információkat, és azután leadja a televízióban. A legrosszabb abba belegondolni, hogy mi történik, ha húsz-harminc év múlva már több robot lesz, mint ahány ember. Így a világnak nem lesz szüksége az emberi munkára, mert a robotok már mindent el tudnak végezni. Az emberek akkor szinte nincstelenek lennének. Temérdek háztartási eszköz is nagyon modern. Némelyik már olyan szinten fejlett, hogy szó szerint semmit sem kell csinálni. Ilyen eszköz például a robotporszívó, amely érzékeli, hogy hol kell takarítania. Így jutunk el oda, hogy az emberek elkezdnek lustulni, és semmit sem akarnak elvégezni. És a legnagyobb hiba, amit ez a világ elkövet, hogy minden olyan embert lenéznék, akinek nincs márkás ruházata, vagy nem csinál illegális dolgokat. A teljes mai világnak vannak pozitívumai és negatívumai is. Pozitív: távkapcsolattartás és az, hogy könnyen tudunk a világhálón keresztül olyan dolgokra rákeresni, amiket esetleg nem tudtunk. Negatív: veszélyek a közlekedésben, csalások, emberrablások, tiszteletlenség a más emberek iránt.

A média az életünk része. Ami fontos: ne engedjük meg magunknak, hogy túlzásokba essünk.

Kovács Noémi, 8. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Fény nélküli világ

Eltűnődöm, mi lenne, ha nem lenne fény. Fény, ami boldogsággal tölt el bennünket, ami maga az élet.

Ha nem lenne napfény, megszűnnénk létezni. A tengerek nem csillognának a napfényben. Minden szomorú, sivár lenne. Nem dalolnának a madarak. A növények nem burjánzanának. A fákon nem teremne ropogós, piros alma. A réten nem virágoznának a gyönyörű virágok. Az aranykalású búza nem teremne, nagymamáink nem tudnának illatos kenyeret sütni belőle. Az emberekben szomorúság lenne, nem lenne gyermekkacaj a földön. Nem lenne családunk, nem lennének barátaink. Mindezek nélkül pedig mit érne az élet?

Ha nem lenne napfény, nem lenne élet.

Nagy Botond, 6. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Máté Kristóf, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Fejjel lefelé a jégen

Aprócska felfedező robot indul hamarosan az Antarktiszra, hogy kisebb gimnasztikai bravúrt hajtson végre – fejjel lefelé fog gurulni az óceán jege alatt. A BRUIE, avagy a Buoyant Rover for Under-Ice Exploration nevet viselő felderítőt a Földön kívüli jeges óceánok víz-felszín alatti kutatására fejlesztik a NASA kaliforniai Jet Propulsion Laboratory munkatársai. A következő hónapot az Antarktiszon fogja tölteni, ahol az állóképességét fogják tesztelni, előkészülve a jövő olyan misszióira, melyek során más bolygók óceánjait járják majd.

A Naprendszerben is keringenek olyan holdak, melyek kapcsán úgy véljük, hogy fagyott, vastos jégpáncéljuk alatt mély óceán terül el. A Földön az antarktisi vizek hasonlítanak leginkább egy jeges hold tengereihez, így ideális terepet nyújtanak a BRUIE technológiájának teszteléséhez. Az egy méter hosszú, a jégen két keréssel guruló, úszóképes rover képeket készíteni és adatokat gyűjteni is tud arról a kiemelt régióról, ahol a víz és a jég találkozik.

A BRUIE számos tudományos berendezéssel indul majd útra, melyek az élethez releváns paramétereket fogják mérni, mint például az oldott oxigén mennyisége, a víz sótartalma, a nyomás vagy a hőmérséklet. A más égitesteken levő életet azonban még így is nehéz lehet megmérni. Csak akkor fog kiderülni, amikor odaérünk, hiszen csak a földi élethez hasonló élet jeleit tudjuk detektálni. Elképzelhető, hogy az általunk ismerttől merőben eltérő mikroorganizmusokat nehéz lesz felismerni.

A jövő papírja kőből készül, és vízálló

Világosabb, kellemesebb érzés írni rá, és még környezetbarát is. A kőpapír – más néven ásványi papír – lényegesen környezetbarátabb, mert nem kell egyetlen fát sem kivágni az előállításához, az anyagot ugyanis kőbányák és építési törmelékek újrahasznosított törmelékéből állítják elő.

Egy tonna 80 százalékban kalcium-karbonátból, vagyis mészkőből készülő papír gyártásához alig több, mint 100 liter vizet használnak fel, szemben a hagyományos papírral, ahol ugyanekkora mennyiséget 58 700 liter víz segítségével hoznak létre.

Tapasztalatok szerint a kőből készült papír első ránézésre is jóval világosabb, mint a faalapú papír. Írás közben feltűnő, hogy sokkal simább a felülete, hiszen nem rostokból készül, hanem porból állítják elő. Emiatt kellemesebb élmény a kőpapírra írni, jobban csúszik a felületen a toll, nem kell annyira rányomni. Fokozza a műanyaghoz hasonló érzést, hogy a szakítópróbánál előbb megnyúlik a papír, és csak utána lehet eltépni. Problémás lehet viszont töltőtollakkal és filctollakkal írni az ilyen papírra, mivel az anyag vízálló. De ez egyben jó hír is lehet azoknak, akik véletlenül valamilyen folyadékkal leöntik a lapokat.

Hogyan készült az ősi okker festékanyag?

Az okker az emberiség legősibb festékanyaga, világszerte és számtalan korban használták, sok ősi sziklarajz, barlangrajz vörös színét adja. Míg az emberelődök életét, fejlődését, művészi gondolkodását jelképező alkotásokat sokszor és sokan elemezték már, magát a festékanyagot szinte soha. A Missouri Egyetem kutatói megvizsgálták a kanadai Babine-tó közelében kb. 5000 éves sziklarajzait.

A vörös szín vasban gazdag anyagot rejt, őseink vastartalmú üledékeket gyűjtöttek, azonban maga a speciális, festékként felhasználható anyag vajon micsoda? Az elemzéshez elektronmikroszkópos vizsgálatoknak vetették alá a kanadai sziklarajzok festékanyagát, s ezekből kiderült, hogy egy vízben élő baktérium építette fel a festéket. A *Leptothrix ochracea* nevű baktérium csőszerű maradványai igen jellegzetesek, azonnal felismerhetőek voltak. A vizsgált sziklarajzok egy olyan tó mellett találhatóak, ahol e baktérium is él, és narancsos-barnás üledékként látható.

A közhiedelem úgy képzelel el a festékkészítést, hogy a kibányászott színes kőzetet porrá törik, majd elkeverik valami folyadékkal, és felhordják a felületre. Kanadában azonban ennél összetettebb volt az okker előkészítése, a vizsgálatok szerint a begyűjtött üledéket felforrósították az őslakosok.

Kicsi és mérges

Ennek az emlősnek mérgező a harapása

A veszélyeztetett haiti patkányvakond Haitin és a Dominikai Köztársaságban őshonos.

A Londoni Zoológiai Társaság munkatársai egy nemzetközi kutatócsoporttal vizsgálták az állat mérgeit. A csapat szerint a patkányvakond mérgei csökkenthetik a gerincesek vérnyomását. A kutatók úgy vélik, hogy a fajnál megtalálható enzim párhuzamosan fejlődhetett azon cickányfélék mérgeivel, melyek távoli rokonságban állnak a patkányvakonddal. A faj és a cickányok mintegy 70 millió éve különültek el egymástól. A kutatók szerint az érintett fehérjék sok emlős nyálmirveiben megtalálhatóak. A kutatás eredménye szerint a mérges cickányféléknél és a patkányvakonddal egymástól függetlenül alakultak ki a toxinok.

A haiti patkányvakond azon ritka emlősök közé tartozik, amelyek mérgeiket az alsó metszőfogaikon lévő barázdák segítségével juttatják áldozatukba. A fajt komolyan fenyegeti az élőhely zsugorodása és az új ragadozók, például a macskák megjelenése.

(National Geographic)

A világ legkülönlegesebb élőlénye

Nincs agya, de képes a tanulásra, nincs szája, mégis eszik. Két percen belül meggyógyítja magát, láb nélkül mozog, és 720 nemi szerve van. Még a biológusok sem igazán tudják, hova sorolják azt a különleges, sárgás színű egysejtű élőlényt, amelyet a párizsi állatkert először mutatott be. A nagyközönség már élően láthatja a masszát (le blob) becenevű, gombakinézetű organizmust, amelyet most sikerült először kitenyészteni egy tudományos projekt keretében.

Az élőlénynek nincs szája, nincs gyomra, nincsenek szemei, mégis észleli a táplálékot, és elfogyasztja azt. A massa lábak vagy szárnyak nélkül mozog, és ha félbe vágják, két percen belül helyreállítja önmagát, és 24 óra alatt képes megduplázni a méretét. Becenevét A massa című, 1958-ban bemutatott film után kapta. Tudományos neve **Physarum polycephalum**. A kiállított massa egyelőre néhány centiméter átmérőjű, egy terráriumban fatörzsrre helyezve láthatja a közönség.

Óránként négy centiméteres sebességgel mozog, a kutatók szerint szívesen fogyaszt zabkását vagy zabpelyhet, a sós dolgokat azonban nem kedveli. Színe az elfogyasztott táplálék szerint is változik: ha például céklát kap, vöröses árnyalatot ölt.

Oregon „festett dombjai”

A **Painted Hills**, vagyis a **Festett dombok** az amerikai **Oregon** állambeli Wheeler megyében láthatóak. A Painted Hills káprázatosan **színes dombjai** egészen egyedi tájképet hoztak létre. A vörös árnyalat a laterit talajnak köszönhetően alakult ki, amely az ártéri üledékekből jött létre abban az időben, amikor a területen az időjárás még enyhe, a levegő pedig magas nedvességtartalmú volt. A 20-30 millió évvel ezelőtt lerakódott változatos eredetű (agyagkő, vulkáni tufák) és színű kőzetrétegek alkotnak szalagokat és sávokat a hegyoldalakon. Külön érdekesség, hogy az arany, fekete, piros, lila és kék szín megjelenése függ a levegő páratartalmától.

Zelk Zoltán

Mikulás bácsi csizmája

A hófehér, szikrázó országúton, ami az eget összeköti a földdel, s ami fölött úgy szálldosnak a csillagok, mint a falevelek, egy nagyon öreg, jóságos bácsi haladt lefelé. Az út szélén áll-dogáló, hólepte fák összesúgtak mögötte:

– Viszi már a jó öreg Mikulás a sok ajándékot!

Mert bizony ő volt az, a jó gyerekek öreg barátja, aki akkorákat lépdel csizmáiban, hogy egyetlen éjszaka bejárja a világ összes városait és falvait. S akinek puttonyából sohasem fogy ki az édesség, jut abból minden jó gyerek cipőjébe.

Most is alig lépett hármát-négyet, már lent volt a földön, és körülnézett, hogy melyik ablakban talál gyerekcipőt. Ahogy nézdegélt, észre-

vette, hogy valaki alszik az utcai padon. Odament hát hozzá, hogy megnézze, ki lehet az a szegény, aki ilyen hideg téli éjszakán az utcán húzza meg magát. Egészen föléje hajolt, és bizony majdnem elsírta magát a jóságos öreg. Megismerte az alvót. Sok-sok évvel ezelőtt cukrot és csokoládét vitt neki, s másnap még az égből is fölhallatszott, ahogy nevetett örömeiben. De ez már régen volt, azóta felnőtt ember lett barátjából, s íme, most itt fekszik a hideg, decemberi éjszakában.

Nem sokáig gondolkodott Mikulás bácsi, levette puttonyát, és megtöltötte az alvó zsebeit csokoládéval és mogyoróval. Aztán piros köpenyét is ráterítette, hogy ne fázzon, s mikor észrevette, hogy milyen rosszak a cipői, levette

mérföldjáró csizmáit, és ráhúzta a szegény ember lábára. Aztán szomorúan és meztláb ment tovább, hogy elvigye ajándékait a gyerekeknek.

S míg a jó öreg Mikulás vándorolt a messzi városokban, az alvó ember álmodni kezdett a piros köpeny alatt. Azt álmodta, hogy ismét gyermek lett, puha paplan alatt alszik, s cipői cukorral telerakva ott állnak az ablakban. S míg álmodott, az útszéli, kopár fák föléje hajoltak, és megvédték a szélétől, a csillagok pedig egészen föléje szálltak, és simogatva melegítették az arcát.

– Álmodj, csak álmodj! – susogták a fák, zizegték a csillagok.

S ő álmodott. Álmában elmúlt az éjszaka, szép, világos reggel lett, s annyi cukor és csokoládé került elő a cipőből, hogy az asztalt is telerakhatta volna vele. Milyen boldog volt álmában, istenem, milyen boldog! A fák és a csillagok mondogatták is egymásnak:

– Csak föl ne ébredjen, míg ki nem tavaszodik...

De véget ért az álom, és véget ért az éjszaka, s a szegény ember csodálkozva látta magán a köpenyt és a csizmát. S mikor zsebébe nyúlt, azt hitte, a tündérek játszanak vele, azok töltötték meg ennyi jóval a zsebeit. Hát még mekkora lett csodálkozása, mikor a cukor és a mogyoró mind pénzzé változott zseibeiben. Csengő aranypénz lett valamennyiből, s most már vehetett házat, ruhát magának, s olyan lett az egész élete, mint egy álom. Úgy nevetett megint, mint gyerekkorában. Mikulás bácsi boldogan hallgatta a nevetést. S a tündérek megkérdezték a jó öregget, miért jött vissza meztláb a földről. Mikulás bácsi nem felelt, csak szelíden belemosolygott hófehér szakállába.

Zelk Zoltán

Mikulás útra kél

Hóval lepett égi úton
Mikulás már útra kél,
csillagok szállnak fölötte,
s vígan fut véle a szél.
Világjáró a csizmája,
átlép várost, falvakat,
de olykor megáll, elidőz
egy-egy kis ablak alatt.
Előveszi aranykönyvét,
amelyben gyermeknevek
vannak gondosan felírva,
s nézi: jó vagy rossz a gyerek?
Hogyha rossz: hát virgács neki!
De ha jó, akkor cukor...
S már tovább megy – szél és felhő
sem érheti utol.

Szabó T. Anna versei ádventre

Mikulás

Mit hoztál
nagy zsákban?
Kis kockát?
Hadd lássam!

Megnézem!
Édesség?
Kösz szépen!
Kérek még!

Legtöbbször
jó voltam...
Eltörtem?
Pótoltam.

Jó, hogy te
nem bánod –
lesz lecke,
meglátod!

Így sétálnak a varjak

Járnak a varjak, járnak a hóban,
Járnak a varjak a hóban.

Kár!
Sétálgatnak a fekete varjak,
Sétálgatnak a hóban.

Kár!
Kúpos a csőrük, fekete a tolluk,
Járnak a varjak a hóban.

Kár!
Egy-két-há-négy: lassan járnak,
sétálgatnak,
meg-megállnak,
döccengetnek, ide-oda dőlnek,
jót tesz a járás
áthúlt lábuknak
tollnak, csőrnek,
járnak a varjak, járnak a hóban,
járnak a varjak a hóban.
Kár!

Gyógynövénydal

Kökény és mályva, izsóp és vassfű
illata száll ma, varázsital fő.
Kakukkfű, málna, berkenye, bodza,
teára vár ma, gyógyír a rosszra.

Kamilla, hársfa, akác virága,
teszem teába, illan a pára,
citromfű, menta, csipkebogyó kell,
csalánitallal köszönt a reggel.

Forró ellenszer kinti hidegre,
kerek a bögre, vedd a kezedbe,
kanálban citrom, kannában víz van,
téli teákban ünnepi íz van.

Látványa szép és illata gyógyít,
mező és erdő ontja a jót itt,
virága színes, teája tiszta,
meggyógyul gyorsan mind,
ki megissza.

Lucázás

Luca napján nincsen munka,
dolgozatok eleget!
Ne mossatok, ne fonjatok,
ne süssetek kenyeret!

Luca napján kilenc fából
Luca-széket kezdjétek,
bikaszarvú boszorkányok,
mostantól reszkessenek!

Az év legsötétebb napján
egy kis tavasz kell nekünk:
Karácsonyra kizöldülő
Luca-búzáat keltetünk!

Hidegen és sötétségen
győz a gyertya, győz a fény –
nincsen ördög, sem boszorkány
az angyalok ünnepén!

Mézeskalács

Ünnepi csendben
fényes a méces,
készül a mézes,
illata édes,

tojás, liszt, cukor, zsír,
fűszer kell bele sok,
összerakom gyorsan,
ha ügyes vagyok!

Liszthó szítálgat,
szállnak a pelyhek,
mintha leszállna
a földre a felleg,

selymes és puha és
belepi a kezem,
de ha beletüszkölök
(prüssz) jaj nekem!

Az ünnep azé, aki várja

Aki magot szór ablakába
és gyertya vár az asztalán.
A várók nem várnak hiába.
Egy angyal kopogott talán?

Szárnyuhogás az ablakon túl –
vigyázz! Kinézni nem szabad!
Künn az angyalhad térül-fordul,
egy pillanatra látszanak.

A karácsonyfát hozzák – hallod?
– egy koppanás, és leteszik.
Fényben úszik az üvegajtód,
s megint suhogás. Mi ez itt?

Zöld angyaltoll: egy kis fenyőág,
karácsonyszagú és meleg.
„Gyújtsd meg a legutolsó gyertyát!”
Ez az angyali üzenet.

És be is mehetsz – vár az ünnep,
és minden zárt ajtót kitar.
A fa alatt angyalok ülnek –
az ünnep azé, aki vár.

Ádventi verskalendárium

Az ádventi kalendárium a várakozásra tanít: mindennap csupán egyetlen ablak nyitható fel, a mögötte talált kis ajándékot, édességet csak így, apránként lehet megszerezni. Szabó T. Anna ádventi naptára versekből áll. Klasszikus téli és ünnepi témák: hóesés, teázás, mikulás, lucázás és egyéb népszokások, ünnepi foglalatosságok. A záróvers az ünnep megélésének feltételére is figyelmeztet. A karácsonyi ünnepkör nem az ajándékról, a rohanásról, hanem a várakozásról és a megérkezésről szól. Utóbbi bármennyire is giccsesen hangzik sokak számára, mégis az ünnep egyik fontos üzenete. A karácsony pedig összefonódik a (jó értelemben vett) giccsel. Dalaival, díszjeleivel, egyéb tartozékaival egyetemben. Kár is lenne emiatt fintorognunk (akár a Grincs tette, aki gyűlölte a karácsonyt).

Mindig fogós kérdés, hogy hogyan nézzünk a versekre. Egyszerűen költői remekként elemezzük rímeiket, hasonlataikat, vagy a lírai ént próbáljuk-e rajtakapni? Magasztos gondolatokat, netalán mély érzelmeket kutassunk bennük? Egyáltalán olvasunk-e verseket? Lehet jól olvasni verset magyarórán is. Megválaszolni azt a furcsa, és (szerencsére) ma már kiveszében lévő kérdést, hogy „mire gondolt a költő?”. Lehet jól olvasni a verset a kanapén ülve is, elmerülve benne. De akár a szívünkkel is jól olvashatjuk a költeményeket. Én úgy vélem, hogy a jó versolvasás valahol mindezek határán van, ahol forma és tartalom, gondolat és hangzás összetalálkozik.

Ádvent beköszöntével tehát mi mást is kívánhatnék, mint jó verseket és jó olvasást.

Herédi Károly

Miniváros gyömbéres pogácsából? Igen!

A norvég Bergen városában november közepén minden évben felépítenek egy különleges kis várost, amelynek minden egyes házikója gyömbéres kalácsból készül. Míg nálunk a mézeskalács, Norvégiában inkább a gyömbéres keksz a karácsony elmaradhatatlan kelléke, a városka alapanyaga is ebből készül.

A főtéren felállított kis pavilonban rakják össze a várost 1991 óta minden karácsony előtt, elkészítésében pedig iskolás csapatok és önkéntesek segídeknek. A városkának neve is van: Pepperkakebyen.

A miniváros elképesztő mennyiségű, mintegy 2000 házikóból áll, ezzel pedig a világ legnagyobb ilyen jellegű installációja.

Nem csak a gyömbéres házikókból áll azonban a látványosság. A kis házak között piciny folyókanyarog, amelyen illatos hajók úsznak, az utcákon ehető autók menetelnek.

A síneken zakatoló vonat ugyan nem ehető, de így is hangulatos kiegészítője Pepperkakebyen városának.

A kis pavilon akkora népszerűsége tett szert a norvégok körében, hogy évente 100 ezernél is többen keresik fel, és az országhatárokon túlról érkezett turisták is megnézik.

A belépés nem ingyenes (csak ha viszel egy gyömbéres házikót, hogy gyarapítsd a gyűjteményt), a belépődíjból befolyt összeget viszont gyermekjóléti alapítványok kapják.

Velencét elöntötte a víz

Az Adria-mellék egyik kincse, az olaszországi Velence november 12-e óta küzd rendkívüli árhullámmal, amely akkor elérte a 187 centiméteres magasságot. Ezt a mindenkor második legmagasabb vízszintként tartják számon az 1966-os nagy áradáskor mért 194 centiméter mögött. Az utcákat elöntötte a víz, behatolt az épületekbe, műemlékekbe, templomokba. Az emberek azóta is állandó készültségben élnek, mert a víz szintje tovább növekedhet. Rendkívülinek számít az is, hogy az árszint majdnem egy héten át minden nap meghaladta a tél elején megszokott 140 centiméteres felső határt. Félt, hogy a város megsínyli a tartós áradást, és nehéz lesz helyreállítani a megrongálódott létesítményeket.

Különböen is kész csoda, hogy a törekeny műtárgyra emlékeztető település, amely 118 szigetre épült, ezer éven át fenn tudott maradni, és képes volt nagy sikereket elérni. Tengeri és kereskedelmi nagyhatalmi korszakában az ikonikus műemlékek, építészeti különlegességek és műkincsek tárházává vált, ami napjainkban évente 20 millió turistát vonz. Az áradások idején is meglehetősen sok turista tartózkodott a gondolák városában.

A heves esőzések, a viharos szél és a tenger erős hullámmása miatt – a jelekből ítélve – a készültségi állapot hosszú ideig érvényben lesz Velencében.

Korszerű és szép az új Puskás-stadion

Hatvanhat év után újra nemzeti stadiont avattak Budapesten, november derekán átadták rendeltetésének Közép-Európa legnagyobb és legkorszerűbb ilyen jellegű létesítményét, a Puskás Ferenc Stadiont.

Az új létesítmény teljes alapterülete 208 010 négyzetméter, amelyből a beépített alapterület 60 703 négyzetméter. A stadion legmagasabb pontja 50,7 méter magas, a legnagyobb szélessége 261,3, legnagyobb hosszúsága pedig 316,5 méter. A küzdőtér – amely köré nem építettek futópályát – teljes területe 11 150 négyzetméter, amiből a focipálya mérete 105-ször 68 méter.

A lelátót, amely nem fűthető, 57 142 négyzetméteres tető fedi, amely nem borítja be a teljes arénát, ezért az alsó karéjban ülőknek, ha esik az eső és feltámad a szél, bizony fel kell készülniük arra, hogy eláznak.

Az új Puskás 67 155 ülőhellyel Európa 19. legnagyobb befogadóképességű stadionja. A budapestihez hasonló méretű az Atlético Madrid stadionja, a Wanda Metropolitanó (67 703), a Stade Vélodrome (67 400), az Olympique Marseille arénája és a szentpétervári Zenit otthona, a Kresztovszkij (67 000). Világszinten nem fér oda az első ötven legnagyobb létesítmény közé: az 56. helyre furakodik be.

A környező országokban kisebb központi stadionok vannak. A bécsi Ernst Happel 53, a ljubljana Stožice 16 ezres. A horvát válogatott a 35 ezres zágrábi Maksimirben játssza a legtöbb hazai mérkőzését. Szerbiában a Crvena zvezda otthona a legnagyobb, 55,5 ezer néző fér el benne, de az év elején eldőlt, hogy Belgrád külvárosában egy újabb, 60 ezres aréna épül, amely a nemzeti stadion szerepét tölti majd be.

Egy harci repülőgép fénykora és alkonya

Nyugaton általában Zerónak nevezték a japán Mitsubishi A6M repülőgépet, amelytől éveken keresztül rettegett az ellenség. A leghíresebb japán repülőgépeknek számított, fénykorában a legjobb haditengerészeti vadászgép volt, és az egyetlen repülőgép-hordozókról indítható gép, amely állta a sarat a szárazföldről felszálló masinákkal szemben. A Japánok azonban komoly hibát követtek el, azt hitték, műszaki fölényük időtlen időig eltart. A Zerónak ugyanis nem terveztek méltó utódot, a gép lassan-lassan elvesztette fölényét.

A Zero megtervezésével még 1938-ban elkezdtek foglalkozni, amikor a japán haditengerészet képviselői közölték a Nakajima és a Mitsubishi tervezőmérnökeivel, milyen gépet várnak tőlük. A katonaság elvárásait azonban inkább kívánságlajstromnak lehetett nevezni, mintsem teljesíthető követelményjegyzéknek. Azt akarták, hogy a repülőgép gyors és mozgékony legyen, nagy hatótávolsággal rendelkezzen, erős legyen a fegyverzete, meg páncélozott is... A Kínában szerzett tapasztalatok szerint a géppuskák nem voltak elég hatékonyak, ezért két 20 mm-es gépágyú beépítése is követelmény volt. Mindezek hallatán Nakajimáék lehetetlennek minősítették a feladatot, és kiszálltak a buliból, a munkát a Mitsubishi kapta meg.

A cég főmérnöke szerint a legnagyobb problémát a gép tömege jelentette, ezért arra törekedett, hogy minél könnyebb szerkezetet tervezzen, mert a rendelkezésre álló motor képtelen volt nagy tömeget gyorsan és messzire cipelni. A törzs és a szárnyak borítására igen szilárd, de könnyű anyagokat használt, és folyton a feleslegesnek mutatóalkatrészek kihagyására törekedett. Ezt olykor eltűnt, csúcspontja pedig az volt, amikor a pilótát védő páncéllemezt is kihagyta terveiből. Mindennek köszönhetően sikerült a gép súlyát annyira csökkenteni, hogy a fegyverzetet ne kelljen takarékoskodni. A Zerót két 7,7 mm-es géppuskával, valamint két 20 mm-es gépágyúval fegyverezték fel. Ráadásul a repülőgépre külső üzemanyagtartályt is szerelhetek, így hatótávolsága 3100 km-t tett ki.

Hadviselt, kopott, külső üzemanyagtartállyal ellátott Zero

A térségben érdekelt többi állam a II. világháború előcsatározásai idején magas árat fizetett azért, mert nem vette komolyan a japán fegyverkezést. A csendes-óceáni térség megszállása során a japán gépek minden tekintetben felülmúlták a brit, a francia és az amerikai vadászrepülőgépeket. A kiválóan kiképzett japán pilóták légigyőzelmi aránya az 1942-es év második feléig 12:1 volt. Tehát tucatnyi ellenséges gépet szedtek le egy Zero elvesztése árán. Aztán fordult a kocka. Többször is, és mindig Japán kárára.

Az egyik esemény a midwayi csata volt, melyben Japán nemcsak négy repülőhordozóját veszítette el, hanem több száz tapasztalt pilótáját is. Ezt a veszteséget lehetetlen volt pótolni. A másik sorsdöntő tényező Amerika hadiipara volt. Régi igazság, hogy a háborút nem az nyeri meg, aki többet rongál, hanem aki többet gyárt. A nyersanyaghiánnyal küszködő Japán behozhatatlan hátrányba került. És ekkor megjelent az amerikai Hellcat.

Ezzel az új repülőgéppel az amerikai haditengerészetet és tengerészgyalogságot 1942. júniusától kezdték felszerelni. A Zerókkal 1943 végén került szembe először. A japán gép lényegesen mozgékonyabb volt, szűk fordulóharcban, ahol cseles megoldásokhoz kellett folyamodni, a Hell-

cat hátrányos helyzetbe került. Az amerikai gép azonban gyorsabb volt, nagyobb tűzerővel rendelkezett (hat darab 12,7 mm-es nehézgéppuska), ráadásul lényegesen jobb volt a sérülésállósága. Mert nem az a legény aki üt, hanem aki állja. Az amerikai gépekben acéllemezek védtek a pilótát, míg a japán gépekbe ezeket az elemeket súlycsökkentés céljával be sem építették. A Hellcat gumiból készült üzemanyagtartályai öntömítésűek voltak. Több találatot is kibírtak anélkül, hogy az üzemanyag kifolyjon vagy meggyulladjon. A Zerókon ilyen nem volt, egyetlen sorozattól máglyává váltak. A Hellcatoknál nem kellett kalkulálni az esetleges súlyfelesleggel, hiszen sokkal erősebb és korszerűbb motorral rendelkeztek.

Közben az amerikaiak folyamatosan csiszolták a Zeró elleni harcmodort. Rájöttek, hogy kettős kötelékben zezugosan repülve – a kísérőgép messze az elől haladó mögött – az egyik gép mindig a megtámadott társa segítségére siethet, és könnyen leradírozhatja az égről a farok felől támadó ellenséget, mert az ilyenkor könnyű célponttá válik a hat .50-es Browning számára. A Zeró zuhanórepülésben sem tudták követni az ellenséget, hiszen a minden áron való könnyítések miatt szerkezeti gyengeségek jelentkeztek náluk. Amikor zuhanórepülésből emelkedőbe mentek át, gyakran leszakadt a szárnyuk. A Hellcatok masszív szárny szerkezete és erősebb motorja ezt a manővert fájdalommentesen végre tudta hajtani.

A hatalmas műszaki fölény az amerikai oldalon, valamint a tapasztalt pilóták hiánya a japánoknál azt eredményezte, hogy az 1944 júniusában lejátszódó Mariana-szigeteki csatát az amerikai pilóták „nagy pulykalövészet”-nek nevezték el. A hibát hibára halmozó hadvezetés is nagyban okolható amiatt, hogy a japánok a lelőtt 123 Hellcat ellenében több mint 600 gépet veszítettek.

A Zeró ideje lejárt, a háború végéig többnyire öngyilkos támadásokra használták őket.

Harcba induló Hellcatok

Hírességek másként

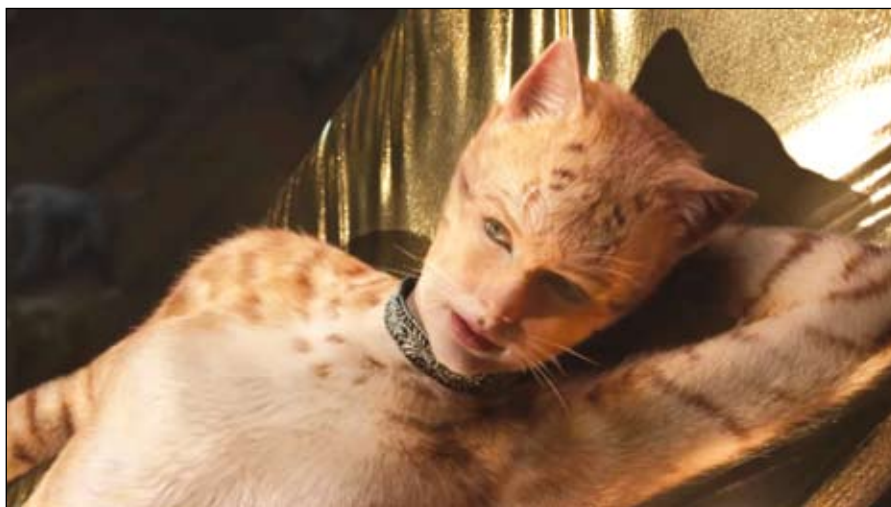
A sztárok, hírességek, olykor szokatlan formákban bukkannak elő. Legutóbb arról írtunk, hogy Keanu Reeves a készülő SpongyaBob 3D-s animációs filmben jelenik meg, egészen másként, mint ahogy megszokhattuk a tőle. Az alábbiakban ennek jegyében további hírességekre térünk ki.

Taylor Swift mint macska

Taylor Swift nagyon szereti a macskákat, és a saját cicusáról is gyakran oszt meg képeket. Azt nem tudni, hogy valaha ő maga akart-e cica lenni, de erre hamarosan sor kerül. A Macskák, eredeti címén Cats kétfelvonásos musical alapját T. S. Eliot angol költő Macskák könyve című versciklusa adta, ez ihlette meg Andrew Lloyd Webber zeneszerzőt. A musicalt a londoni West Enden mutatták be 1981-ben, amit az 1982-es Broadwayi premier követett. A Macskák a Broadway történetének egyik leghosszabb ideig futó előadása volt. Az elmúlt időszakban arról lehetett olvasni, hogy a Macskák musicalből film készül, és elhozza a varázslatot az ünnepek idejére. Nem egy újkeletű elképzelésről van szó. Ennek ötlete már a kilencvenes években felröppent, de el is vetették. Andrew Lloyd Webber 2013-ban beszélt arról, hogy a megfilmesítés tervéről nem tettek le véglegesen. 2016-ban már konkrétumokkal álltak elő: a rendező Tom Hooper lesz. Azután több színész is szóba hoztak, de mára véglegesült a szereplők listája. Köztük található Taylor Swiftet is. Az első video-behangozókra azonban nem a legjobban reagáltak a potenciális nézők. Sokak szerint a macskává alakított emberek inkább félelmetesek, mint kedvesek. Ezek után a decemberi bemutatót sokan kíváncsian várják.

Gene Simmons mint Pokémon

Gene Simmons basszusgitáros a Kiss megalakulásától, 1973 óta az együttes tagja. A Kiss talán a legfelismerhetőbb zenekar, sminkjeik, maszkjaik a védjegyeiké váltak. Gene Simmons

Mozart mint figura

Wolfgang Amadeus Mozart a saját korának rocksztárja volt, bármennyire is furcsán hangzik ez manapság. Ha jobban belegondolunk, a népszerűsége évszázadok óta töretlen, megközelítőleg 250 éve hatalmas a rajongótábor. Mozart 1756-ben született. Zenei tehetsége korán megmutatkozott, első zeneműveit hatévesen komponálta.

A Mozarteum alapítvány céljával tűzte ki, hogy műveit, életét, tevékenységét megszerettesse az újabb generációkkal is. Ehhez a törekvéshez csatlakozott a Playmobil, és a gyűjtők nagy öröme Mozart-figurával rukkolt elő. A gyártók azt mondják, amennyire csak lehetett, az eredetiségre és a felismerhetőségre törekedtek. A Mozart-figura a rá jellemző piros kabátját viseli, zsalóval. Fekete cipőjén az akkori kor szerinti divatos nagy csat van, parókája fehér, hátul fekete szalaggal, és persze jár hozzá hegedű és vonó is.

Összeállította: Lukács Melinda

A második is varázslatos

A 2013-ban megjelent Frozen, azaz Jégvarázs óriási siker lett világszerte, így a kis és nagy rajongók már alig várták a folytatást. Ez végre jött is, és a mozik nemrég elkezdtek vetíteni a második részét. Ahogyan arra számítani lehetett, az animációs filmet máris rengetegen nézték meg. Érdekes azonban, hogy az első rész óriási népszerűségének ellenére sem volt azonnal egyértelmű a folytatás készítése. Amikor 2014-ben Peter Del Vecho producercert erről kérdezték, azt mondta, nagyon jó együttműködést alakítottak ki a rendezőkkel, és habár valószínűnek tartja a további közös munkát, nem tudja, mikor jön el az ideje. Bob Iger, a Disney vezérigazgatója korábban úgy nyilatkozott, nem akarják mindenáron folytatni a történetet, attól tartanak ugyanis, hogy nem éri el az első rész sikerét. A rajongók nagy öröme mégis elkészült a Jégvarázs 2. A története három évvel az első rész cselekményét követően játszódik. Elsa furcsa hangot hall, amely északra hívja. Anna, Kristoff, Olaf, és Sven kíséretében útnak indul, és elhagyja szülőföldjét, Arendelle-t, hogy felfedezze, honnan ered varázsereje és megmentse királyságát. A rendező ezúttal is Chris Buck és Jennifer Lee.

Ozzy és Marilyn Manson

A Black Sabbath búcsútúrnéja után Ozzy Osbourne a szólókarrierje végére is végleg pontot tesz, legalábbis ami a turnézásokat illeti. A tervek szerint ugyanis jövőre befejezi a No More Tours II című, második nagy búcsútúrnéját. A fellépéssorozat 2018-ban kezdődött, de az idén májusban megakadt egy nagyobb európai szakasz előtt Ozzy megromlott egészségi állapota miatt. A turnéállomásokat ezután lemondták, viszont folytatásként beharangozták az észak-amerikai helyszíneket. Az is bizonyossá vált, hogy az előzenekar Marilyn Manson és együttese lesz. Közben a turnénaptárban megjelentek európai állomások is. Ozzy nagyon dicséri Marilyn Mansont, az mondja, nagyon szereti a koncertjeit. Manson ugyanakkor megtiszteltetésnek veszik, hogy Ozzy koncertjein zenélhet, mint mondja, turnéztak már együtt, és az mindig nagyon jól sikerült. Ozzyval a turnén korábban fellépett a Judas Priest, a Stone Sour, és a Kadavar is. Előtte úgy volt, hogy a Megadeth lesz a fő előzenekara, de ezt a tervet a többi között a Megadeth énekesénél, Dave Mustaine-nél diagnosztizált daganatos betegség is eltörölte. Európában minden bizonnyal a Judas Priest csatlakozik Ozzyhoz.

Mindenki elolvad Bébi Yodától

A Star Wars-rajongók legnagyobb öröme nemrég kezdtek el sugározni Jon Favreau sorozatát, a The Mandaloriánt. A széria 5 évvel a Jedi visszatér után és 25 évvel az ébredő Erő előtt játszódik. A főszerepekben Pedro Pascal, Carl Weathers, Gina Carano, Werner Herzog és Nick Nolte látható. Nagyon úgy fest viszont, hogy az igazi „nagy” sztár kis pakolásban érkezik, hiszen a sorozatban megjelenik Bébi Yoda is, akitől szinte mindenki elolvadt. A Star Wars tehát még sok meglepetést tartogathat. George Lucas például sosem árulta el, hogy A Birodalom visszavág című részben debütáló Yoda milyen fajhoz tartozik, azt azonban tudjuk, hogy nincs egyedül.

Az évtized albuma

Hamarosan egy évtized, a 2010-es évek végére érünk. A Billboard ilyenkor egyebek közt listát állít össze arról is, hogy melyik rockzenekar albumából adtak el legtöbbet. Az eredmény azt mutatja, hogy az évtized legjövendelműzebb albuma a Twenty One Pilots 2015-ben kiadott negyedik lemeze, a Blurryface lett. A második helyre a Mumford & Sons került a Sigh No More albummal, a harmadik helyre az Imagine Dragonstól a Night Visions, az ötödik helyre pedig szintén tőlük az Evolve című nagylemez. A negyedik helyet nem egy hagyományos értelemben vett rocklemez foglalta el, hanem A galaxis őrzői film dalválogatása. A Billboard annak is utána járt, hogy melyik rockdalok voltak a legsikeresebbek ebben az évtizedben. Az első három helyen Imagine Dragons-dalok találhatóak. A Billboard listája sokakat nyugtalanít, elvége a Twenty One Pilots nem is igazán nevezhető rockzenekarnak, zenéjükben megtalálható a hiphop, az elektronikus zene és a pop is. Ráadásul az eredeti felállás mindössze két tagból, egy dobosból és egy énekesből áll, ami szintén nem egy megszokott rockzenei formáció. Ugyanakkor hatalmas rockzenei rajongótáborra van.

Jelige: Zsuzsi baba
Kedves Bizi!

Egy örülten szerelmes, nyolcadikos lány vagyok. Nyár óta tart. Szerintem ez a szerelem teljesen más, mint az eddigiék, mert a fiú 18 éves. Már megbizonyosodtam róla, hogy én is tetszek neki, de a gond az, hogy ő nagyon szégyenlős. Gondolkodtam azon, hogy levélben megírom, mit érzek iránta, már el is kezdtem a levelet, de nem küldtem el, mert félek, hogy elmondja a barátainak, és akkor nevetés tárgya leszek. Amióta elkezdődött a sulis, ritkán találkozunk, és nagyon hiányzik. Segíts, hogyan csábítsam el, hogy járjon velem? Várom válaszat!

Válasz:

Akárhogy forgatom is a dolgokat, végül az jön ki, hogy amit csak lehetett, mindent megtettél, hogy a fiú felfigyeljen rád, megmutattad neki, hogy vonzó a számodra. Ő pedig feltételezhetően pont a szégyenlőssége miatt nem kezdeményezett. Sajnos a további lépések már tőle függenek, neki kell lépnie feléd. Ha igazából tetszel neki, akkor biztos, hogy előbb-utóbb beérik benne a dolog. Türelemnek kell lenned, nehogy elhamarkodd a dolgot és ezzel elriaszad magadtól. Ha módod van rá, hétvégeken, amikor a fiatalok összegyűlnek, használd ki a közös ismerősök társaságát, hogy együtt lehessetek, akár csak barátként. Jó lenne, ha nem fejest ugranál a vízbe és viselkedéssel nem haragítanád magadra a szüleidet, köztudott ugyanis, hogy az „örülten” szerelmesek, „örültségekre” is hajlamosak. Hogy mik lehetnek ezek, te tudod legjobban. Szóval, türelem és tapintatos lépések. Hét közben, amikor nem találkozhatasz vele, fontos, hogy lekösd az energiádat tanulás, tánc, sporttal stb. Ha mégse jönne össze a dolog köztetek, el kell fogadnod, valószínűleg nem ugyanaz mozgat benneteket a kapcsolatotokban. És persze azért is, mert ilyen az élet, nem jön össze mindig minden, amit mi nagyon szeretnénk. Mi pedig csak szoríthatunk neked.

Jelige: Itt a december!
Kedves Bizalmas sorok!

11 éves vagyok, és egy kis gonddal fordulok tanácsért! Szerelmes vagyok! Két fiúba is! Az igazság az, hogy az egyiket jobban szeretem, mint a másikat. Akit jobban szeretek, arról nem tudom, hogy szeret-e engem, mert már sok lány tetszett neki. Együtt járunk zenélni, és a tamburapróbákban állandóan néz és viccelődik. A másik fiú biztos szeret, sokszor integet és rám kacsint, már motorozni is hívott. A barátja, aki a fiú bizalmasa, azt mondta, hogy engem szeret. De a másik fiút jobban szeretem, mert szebb és okosabb, és amikor találkozunk, mindig megnevettet. A másik viszont romantikusabb. Mit tegyek? Melyiket válasszam, mert nem lehetek mind a kettővel? Segíts!

Válasz:

Te aztán jól elbonyolítottad a dolgokat, mint ahogyan azt néha a tinik szokták. Tudnod kell, hogy gyakori eset, hogy egyszerre több személy is tetszik, mondjuk úgy, hogy több személybe is szerelmes vagy. A szimpátiák jönnek-mennek mind a fiúk, mind a lányok életében. Van, hogy „jártok” is egy-két napig, egy hétig, egy hónapig, de arra is volt példa, hogy a „járás” első félórájában már meg is történt a szakítás. Sajnos ilyen fiatalon, 11 évesen, a tapasztalatlanság miatt nehéz dönteni, melyik is az igazi. Ezért használd ki a „barátkozás” intézményét. Barátkozni sokszor nagyon is jótékony dolog, mert a barátkozás alatt jobban megismeritek egymást, és

megtapasztalhatjátok, hogy ki miért tetszik jobban vagy kevésbé. Fontos tudnod, hogy nem kell mindenáron járni valakivel. Szóra-kozhattok, jól érezhetitek magatokat egymás társaságában anélkül is, hogy járnátok. Mint ahogyan ezt teszed a próbákban, vagy akkor, amikor az iskolaudvarban együtt vagytok, és romantikus ajánlatokat kapsz. Persze barátkozzál másokkal is, és előbb-utóbb eldől, hogy melyiket választod.

Jelige: Vízöntő
Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok, aki örülten szerelmes egy 14 éves fiúba. De!!!! Nem merem megmondani neki! Amikor suliba megyek, és találkozunk, mindig köszön és mosolyog. Mit tegyek, hogy több legyen köztünk a köszönésnél és a mosolygásnál? Hogyan szerezhetem meg ezt a fiút? Jól jönne a tanács!

Válasz:

Először is, gondold át a kifejezéseket, melyeket a leveledben használsz, elsősorban azt, hogy „megszerezd” őt. Jó lenne, ha letennél arról, hogy „megszerezd” magadnak a fiút. Mert a fiú, aki tetszik, nem tárgy, nem birtokolható! Ő egy élő, érző és mozgó lény, amilyen magad is vagy. Valamilyen más kifejezést kellene keresned. De akárhogyan is nevezzük ezt, a te esetében biztos, hogy már a fiú felfigyelt rád, hisz köszön és mosolyog rád. Remélem, hogy ilyenkor te is ilyenkor visszaköszönsz és mosolyogsz rá, amivel már meg is tetted az első lépést, tettél azért, hogy kapcsolat alakuljon ki köztetek. Az iskolában számtalan lehetőség van arra, hogy találkozzatok, sok-sok közös ismerősötök van, akiken keresztül sok mindent megtudhattok egymásról, mielőtt valamelyik szülinapi vagy iskolai bulin, közelebbi kapcsolatot teremthettek. De a nagyszünetek, kis szünetek, sportesemények, közös szakcsoport stb. is rendelkezésekre áll az ismerkedésre és az együttlétre. Ha kedves vagy, mosolygós, nem túlságosan erőszakos vagy sértődékeny, egykettőre túl lesztek a következő lépésen, amikor hosszabban beszélgethettek, jobban megismerhetitek egymást, és el tudjátok dönteni, hogy továbbra is olyan vonzóak és érdekesek vagytok-e egymásnak, mint ahogyan az az első pillanatban tűnt.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Öt sikkes sapkabarát frizura

Lassan sapkát kell húzni, ami tönkreteszi az ember haját, ha nem vigyáz. Vannak viszont olyan frizurák, amelyeket egyáltalán nem bánt a sapka – ezek közül mutatunk most meg néhányat.

Az egyszerű, de nagyszerű: az oldalfonat

Ha nem akarsz kiengedni a hajadat, esetleg régen mostad már meg, és nem szívesen tennéd közszemlére, akkor ez a legegyszerűbb frizura, amit készíthetsz: fond be oldalra a hajadat, és hagyd, hogy a fonat kilógjon a sapka alól a válladra.

A praktikus: az alsó konty

Laza, mégis elegáns lehet, ha alul kontyba rakod a hajadat – ráadásul plusz előnye, hogy ha a sapka szétszedi a frizurát, egy pillanat alatt újra meg tudod igazítani.

Így azoknak, akiknek folyton kicsúszik minden frizurából a hajuk, vagy azoknak, akik

szeretik újracsinálni az egészet napközben többször, nagyon praktikus lehet ez a megoldás, arról nem is beszélve, hogy mennyire jól mutat bármilyen sapkával vagy kalappal.

Ami újra divatba jön: az oldalfufru

Kár lenne tagadni, hogy a frufrus lányok a téli időszakban óriási előnyben, és egyben komoly hátrányban vannak: egyrészt a frufrujuk miatt jobban áll nekik minden sapka, másrészt ha megizzadnak, akkor szörnyen tud mutatni az éppen száradó, a sapkából kiszabadult frufru.

A megoldás az oldalfufru lehet, ami még akkor is tud jól mutatni, ha egy kicsit csapzott, és bevizesedett.

A bolondos: az oldalsó copf

Ahogy a hajfonatot, úgy a copfot is lehet kényelmesen, mutatósan oldalt hordani, csak arra figyelj, hogy ha nagyon egyenes a hajad, akkor ez a megoldás sapkával lehet, hogy nem lesz az igazi.

A frizura nagy előnye egyébként, hogy bármikor újracsinálható, így ha nagyon lelapul a hajad a sapkában, egész nyugodtan fel tudod dobni újra, méghozzá pár perc alatt.

Mitől félnek a fiúk?

Nem csak a lányok bizonytalanok egyes helyzetekben, nem csak ők süllyednének olykor legszívesebben a föld alá. A fiúknak is vannak félelmeik.

Könnyek

„Az indiánok nem ismerik a fájdalmat”, és „egy fiú sosem sír”. Ilyen és ehhez hasonló idióta mondásokat kell a fiúknak gyerekkoruktól kezdve hallgatniuk. Ebből az következik, hogy a fiúk a sírást a gyengeséggel társítják. Ha mégis előfordulna, hogy utat engednek az érzelmeiknek, csakis a szobájukban sírják el magukat. De nem csak a saját könnyeiktől félnek. Ha egy lány pityereg, fogalmuk sincs, mit kezdjenek a helyzettel. A fiúk nem tudnak mit kezdeni az érzelmeikkel. Ha úgy érzed, a barátod bánatos, öleld át, és biztosítsd arról, hogy veled mindent megbeszélhet, és bízhat benned. Megeshet, hogy leküzdöd a félelmeit, és megnyílik előtted.

Puhányság

A röplabdacsapatba senki sem válogatja be, és ha a tanár felszólítja, pulykavörös leszel. Pedig olyan szívesen lenne igazi menő srác, akinek mindenre van egy jó beszólása. Azt szeretné, ha a barátai felnéznének rá, a lányok pedig isteníténék. Eluralkodik rajta a pánik, ha elképzeled, hogy mindenki vesztesnek tartja. Az elismerés nagyon fontos számára. Azok a fiúk, akik attól tartanak, hogy puhánynak nézik őket, gyakran túl feltűnően, vagy túl lazán viselkednek. Az fel sem merül bennük, hogy ezért időnként átesnek a ló túlsó oldalára. Ha meg szeretné ismerni az „igazi arcát”, akkor mondd meg neki, hogy szereted a gyengéd fiúkat, és nem ciki kimutatni az érzelmeiket.

Nyolc túlélési tipp szóbeli feleléshez

Lámpaláz kínoz minden szóbeli felelés előtt, és leblokkolsz, pedig tudod az anyagot? Tegyéll ellene! Mitől félhetsz azonkívül, hogy nem készültél? Sajnos van néhány hasonló tényező, amit mindenki másképpen kezel. Legtöbbször a nyilvános szerepléstől tartanak. Ha formába hozod magad, nem kerülhetsz kényes helyzetbe. Éld túl a szóbeli felelést tippjeink segítségével!

1. Légy magabiztos! Állj egyenesen, felemelt fejjel és tekintettel, beszélj hangosan!

2. A kimondott szavaidnak óriási hatalma van, ezért kerüld a bizonytalanságot kifejező szavakat! Sose mondd: talán, valószínűleg, nem tudom stb.

3. Idézz a tanárodtól, az ő szavaival próbáld visszaadni a tananyagot!

4. A feleletedet egészítsd ki érdekes, színes hírekkel, információkkal! Ezek azok, amelyeket a tankönyvekben apró betűvel vagy zárójellel jelölnek. Lenyűgöződ a tanárod, ha emlékszel ezekre is.

5. Járj nyitott szemmel, így tudsz majd idézni akár napi aktuális híreket is, ha kapcsolódik a feleletedhez.

6. Gyakorold a szereplést, mondd fel a lelkét hangosan a tükör előtt vagy a szüleidnek!

7. A beszédkészségedet ugrásszerűen javítja, ha naponta legalább negyedórát hangosan olvasol.

8. Ha semmire nem emlékszel, jobb, ha már az elején bevallod a tanárodnak, így hátha egyes nélkül ad esélyt egy következő felelésre.

A betegeknek orvos, a szegényeknek megmentő volt

Amit Szent Miklósról tudni kell

Szentünk 280 körül született a liciai Patarában, Valerián császár uralkodása alatt, gazdag, istenfélő szülőktől. Már gyermekkorától

Szent Miklós

Isten kegyelmének jelei vették körül, már akkor megszerette az istenfélő életet. Nagybátyja, Miklós patarai püspök nevelte. Amikor felnőtt, pappá szentelték. A Szentföldről visszatérve Myrában telepedett le. Szent élete miatt az összegyűlt püspökök a város püspökévé választották. Egyik méltójának megfogalmazása szerint a főpap élete a szeretetnek és az emberekkel való együttérzésnek

szakadatlan hőstette. Teljesítette Szent Pál apostol törvényét: „... mindenkinek mindene lenni.” (I. Kor 9,22.) Ő a betegeknek orvos volt, a szegényeknek megmentő, a szenvedőknek vigasz, az árváknak atya, a veszélyt szenvedőknek védelmező, mindenkinek minden szükségben gyors menedék. Nem várva meg a segítségkérést, ő maga kereste fel a szükségben levőket. Az éjszakai csend oltalma alatt, elkerülve a tanúkat és a dicséretet, irgalmas, titkos alimizsnával mentette meg három szerencsétlen leánytestvérnek jó nevét és az ő elszegényedett, kislélekű atyjukat. Amikor igazságtalanul halálra ítélték hármat az ő nyájából, az ítélet helyére sietett, hogy kihúzza a hóhér kezéből a kardot. Amikor pedig kegyetlen ítéletet mondtak ki a királyi vezérekre, a főpap a királyhoz fordult, hogy megmentse az ártatlanokat.

Végül császári üldözés miatt ő is börtönbe került. Szabadulása után, 325-ben részt vett az I. niceai zsinaton. Myrában halt meg, 342-ben. Ereklýeit később az itáliai Bariba vitték, ahol ma is nyugszanak.

A legenda

Mikulás, vagyis Szent Miklós püspök volt a keleti egyház máig is legtiszteltebb szentje. A legenda szerint a szomszédságában lakó férfinak volt 3 lánya, akiket férjhez akart adni, de nagy szegénységben éltek, így nem volt hozomány a leányok számára. Szent Miklós az éj leple alatt a lányok ablakába három zacskó aranyat tett, hogy megmentse becsületüket, és tisztességesen férjhez tudjanak menni. Amikor a harmadik lány ablakától osont el az éjszaka közepén, meghallották a mocorgást, kinéztek, de már csak egy piros ruhás alakot láttak sietősen távozni a hóesésben.

Innen ered a szokás, hogy csizmát, zoknit teszünk az ablakba vagy a kandalló fölé ajándék reményében. Mára már mindenki „tisztában van” azzal, hogy december 6-án a Mikulás Lappföldről érkezik rénszarvasok húzta szánon. Ez 1925-ben terjedt el egy újságcikk révén, melyben megírták, hogy az Északi-sarkon nincs fű a rénszarvasoknak, hogy legeljenek, ezért kicsit lejjebb, Finnországban laknak.

A Mikulás mellől nem hiányozhatnak a krampuszok, azaz a segédek, akikre azért van szükség, mert ők hozzák a büntetést (a virgácsot) a rossz gyerekeknek. Általában ördög formájúak, vörös vagy fekete színűek, fejükön szarvakat viselnek, és az esetek nagy többségében hosszú, bojtos farkuk van.

A kedves, ajándékozó Mikulást általában ilyennek képzeljük és látjuk

Igaz? Hamis?

1. A Mikulás december 5-én este érkezik.

Már ahol. Az egész világot tekintve óriási a káosz, van, ahol a Téliapó jön, van, ahol a Mikulás, de december 24-én. Olaszországban a Befana nevű boszorkány hozza az ajándékokat, mégpedig vízkeresztkor, Dél-Afrikában pedig Fekete Péter... Vidékünkön általában 5-én elkészítjük a gondosan megtisztított lábbelinket, hogy 6-án reggelre Mikulás benne „felejtse” valamit.

2. A Mikulásnak piros a ruhája

Igazából lila. Az eredeti püspöki viselet lila, eleinte így ábrázolták a Mikulást. Később, az 1800-as évek végén jelent meg az első piros köpenyes Mikulásábrázolás. Aztán a két világháború között a Coca-Cola reklámjaiban piros Mikulást szerepeltetett, így ez terjedt el az egész világon.

3. A Mikulás Lappföldön lakik.

Igazából Kis-Ázsiában lakott. Egy finn újságíró cikke alapján az amerikaiak terjesztették el a lappföldi Mikulás mítoszát. Azóta

Finnországban felépítették a Santa Claus Village-t, vagyis Mikulásfalvát, dolgozószobával, postahivatallal, szuvenirbolttal. Pont az északi sarkkörön.

4. A Mikulás rénszarvasszánon érkezik.

Szent Miklósnak hintója volt, azzal járt. Lovakat fogtak be, nem mást. A rénszarvasos legenda szintén egy reklámból ered. Nem mindenhol terjedt el. Norvégiában nyolclábú lova van a Mikulásnak, Hollandiában Amigónak hívják a paripáját. Ausztráliában nyolc fehér kenguru vontatja a Mikulás kocsját.

4. A szocialisták Téliapónak nevezték a Mikulást

Részben igaz. A Téliapó mint a Mikulás szinonimája már a két világháború között megjelent. Az ötvenes évektől valóban sok szocialista országban népszerű lett a Téliapó elnevezés.

5. A Mikulás virgácsot hoz a rossz gyerekeknek.

Nem mindenhol. Olaszországban például szentet.

Mikulás más nyelveken

Kíváncsi vagy, más országokban hogyan hívják a Mikulást?

Amerikában és Kanadában: Santa Claus (Amerikában karácsonykor mászik a Santa Claus a kéménybe.)

Angliában: Father Christmas
Brazíliában és Peruban: Papa Noel

Dániában: Sinter Klaas
Finnországban: Joulupukki
Franciaországban: Pere Noel
Hollandiában: Kerstman
Japánban: Jizo

Kínában: Shengdan Laoren
Marokkóban: Black Peter
Németországban: Nikolaus
Norvégiában: Julenissen
Olaszországban: Befana vagy Babbo Natale
Oroszországban: Gyed Moroz
Spanyolországban: Papa Noel

A mikulásvirág titka

Az egyik legkedveltebb cserpes virág – és egyben ajándékötlet – karácsony előtt a mikulásvirág. A növény, bár Mexikóból származik, nem nagyon szereti a meleget. A mikulásvirág arról kapta a nevét, hogy a Mikulás érkezése tájékán virágzik a legszebben. Egyébként poinsettianak vagy Euphorbia pulcherrimának nevezik. A vörös színű virágok valójában levelek, amelyek ma már krémszínben és korallrózsaszínben is kaphatók. Ha mikulásvirágot szeretnél az asztalodra, keress számára egy szép kaspót. Ha ilyen nincs otthon, lehet venni olcsó fémkaspót is, amely most nagyon divatos, főleg ha karácsonyi motívumokat festesz rá.

A mikulásvirág nagyon szereti a vizet, a talajának mindig nedvesnek kell lenni, de a fölösleges vizet ki kell önteni alóla. Kedveli a fényt és a párákat, de a meleget nem nagyon. A felleveleket egy idő után elveszíti a növény. Ezek után szokták visszavágni, majd nagyobb cserépbe átültetni, napos helyen tartani. Kitehető a kertbe is. Csak akkor virágzik ismét – azaz fejleszt színes felleveleket –, ha sötétben tartják délután öt és nyolc óra között, ősszel beviszik a szobába, majd az év vége felé elkezdik tápoldatozni. Ajándéknak is nagyszerű a mikulásvirág, és aki kedveli a növényeket, biztosan megőrül neki.

Ne maradjon el a Mikulás-csizma!

Még nem késő hozzáfogni a Mikulás-csizma készítéséhez, noha pár óra, és itt a Mikulás. Egy kis segítséggel, odafigyeléssel talán még mindig elkészülhet a házias csizmaváltozat. A kézzel készített kedves ajándékoknak kicsik és nagyok egyaránt örülnek.

Kellékek: csizmasablon, filcanyag, szalag, cérna, dekoráció, cikk-cakk olló.

Elkészítés:

A filcanyagot vágd félbe, majd tedd egymásra! A csizmasablont vágd ki, majd helyezd a filcre! Rajzold körbe a szabókrétával! (Ha nincs kéznél szabókréta, egy elhasznált szappan éles részével is dolgozhatsz.) A körvonal mentén vágd ki a dupla anyagból a csizmaformákat, így két kis csizmalapot fogsz kapni! A filcanyagból vágj akkora darabot, amivel körbeéred a csizma szárát! Tűzd össze a két anyagot a csizma orránál, száránál, és végénél! A szalagot is tűzd hozzá a két anyaghoz, a csizma szárának végétől kb. 1,5

cm-re! Varrd össze a csizmákat! Az összevarrásnál kérheted felnőtt segítségét. Az akasztóról se feledkezz meg! Amikor végeztél a két csizmalap összevarrásával, a cikk-cakk ollóval vágd körbe a csizma szélét, hogy szép legyen! Díszítsd tetszésed szerint! Rakhatsz rá masnit, hímezhetsz rá karácsonyi motívumot, de hobiboltokban is be lehet szerezni vasalható matricákat. Ha elkészült a Mikulás-csizma, akkor már csak egy dolog van hátra, jól látható helyre kiakasztani, hogy kerüljön is bele valami!

Ne költs, készíts!

Ugye te sem szereted a felesleges költségek? Főleg ha saját kezűleg is elkészítheted az ajándékok szeretteidnek. Pénz sem kell hozzá, ráadásul egyedi, és sokkal személyre szólóbb egy ilyen ajándék, mint a boltban vásárolt.

Lánytestvéreknek, barátnőknek tökéletes ajándék a **kesztyű**. Ezt még akkor is meg fogod tud-

ni csinálni, ha még soha nem varrtál! Csak készíts egy kesztyűsablon, helyezd a pulcsira, rajzold körbe, majd vágd ki. Ezen az oldalon varrd össze, majd fordítsd ki! Kész is a tökéletes és egyszerű, de nagyszerű ajándék! Nem gond, ha titokban nagymamádat, anyukádat, nagynénédet vagy aki épp kéznél van, bevonod az ügyeskedésbe.

Ugyanezzel a módszerrel mutatós **karácsonyi díszeket** is készíthetsz!

Készíthetsz kis **hógömböt** is. Kell hozzá egy befőttesüveg (csavaros tetős), desztillált víz, glicerin, glitter csillámok, aranyos figura, fenyőfa, bármilyen, ami vízálló.

Először ferd le olaj alapú festékkel az üveg kupakját, hogy mutatós, vidám színt kapj. Miután megszáradt, a belsejére ragaszd fel fémre használatos ragasztóval az általad kiválasztott figurát, figurákat és hagyd megszáradni. A tökéletes megkötéshez érdemes 1 órát várni. Töltsd fel az üveged desztillált vízzel majdnem színültig, add hozzá a csillámport, és egy csepp glicerint. A glicerinből nem kell sok, különben a glitterek az üveg aljára tapadnak. Óvatosan csavard rá a tetőt. Figyelj rá, hogy jól záródjon, biztos ne erresszen. Végül fordítsd meg az üveget és élvezheted is a hóesést.

FINNORSZÁGI KÉPRIPORT

Ilyen lenne a jövő iskolája?

Iskolapszichológusok szerint olyan változtatásokat kell eszközölni az oktatási rendszerekben, amelyek révén a gyerekek szívesen fognak iskolába járni, és nem szabad olyan körülményeket kialakítani, amelyek elkedvetlenítik őket. Ez utóbbiról szerintünk többen is mesélhetnének...

A finnországi Espoo városában, a Saunalahti nevű iskolában mintha sikerült volna elérni azt, hogy a nebulók imádjának bejárni, szeressenek tanulni. Legalábbis kívülről úgy tűnik. Az iskolaépület mindenhez hasonlít, csak egy hagyományos iskolához nem. Olyan, akár egy művészeti központ: világos, levegős, és nagyon modern – olvastuk a filantropikum.com honlapon.

Az iskola hatalmas területen fekszik, de itt kapott helyet egy óvoda, egy ifjúsági klub, egy színházterem, egy kávézó, valamint a könyvtár és a tornaterem is. Szembetűnő, hogy alig van belső fal, továbbá, hogy a gyerekek oda ülnek, ahová szeretnének, nincs megszabva, kinek hol a helye.

A másik jelentős különbség a hagyományos iskolákkal szemben, hogy a tanulók beszélhetnek egymás között, sőt a tanító, a tanárok épp erre bátorítják őket. De kanapék is van, így ha elfárad a derekuk, leheveredhetnek. Nincs tábla, azt a laptopok helyettesítik, a házi feladatok is rendszerint csoportos tevékenységeket jelentenek. A kávézóban pedig a tanárokkal egy asztal mellé ülhetnek, és elbeszélgethetnek különböző problémákról, hiszen ez is a tanulás részét képezi. Az iskolaudvaron szabadjára mozoghatnak, sétálhatnak, beszélgethetnek, akár csak az ókori görögök, és a sportéletre is nagy hangsúlyt fektetnek.

Az iskola színeit illetően a tervezők a minél barátságosabb, világos színösszetételekre törekedtek, amelyek hozzájárulnak a tanuláshoz és beszélgetésekhez alkalmas légkör megteremtéséhez. Nagy ablakokat is beépítettek, amelyek szintén a gyerekek komfortérzetét szolgálják.

Az iskolaépületet meleg színek és a természetközelség jellemzi

Szembetűnő, hogy alig van belső fal

Könyvtárosa nincs szükség, azt vesznek el az olvasók, amit akarnak, a lényeg, hogy ugyanoda vissza is tegyék

Az iskolaudvaron szabadjára mozoghat mindenki

Az iskolapadok mellett kanapék is vannak, akinek elfárad a dereka, leheveredhet

A táblát a laptopok helyettesítik, a házi feladatok is rendszerint csoportos tevékenységeket jelentenek

TESZT

Milyen barátnő vagy?

1. Ha a barátnődnek van egy új felsője, és neked nem tetszik, mit csinálsz?

- a) Egy az egyben a képébe mondom, hogy nagyon ronda.
- b) Megdicsérem a felsőjét, annak ellenére, hogy nem tetszik.
- c) Azt mondom neki, hogy szerintem nem volt jó választás.

2. A barátnőddel diszkóba mentek, és ráhajt egy srác, aki neked már régóta tetszik. Mit teszel?

- a) Odamegyek, és megmondom a barátnőmnek, hogy tetszik nekem a srác, és ne csinálja ezt.
- b) Megsértődök, és egy hétig nem szólok a barátnőmhöz.
- c) Inkább meghagyom neki a srácot.

3. A barátnőd éppen most szakított a barátjával, és maga alatt van. Te utátlad azt a srácot, és örülsz neki, hogy szakítottak, de tudod, hogy a barátnőd szerette. Mit teszel?

- a) Megmondom neki, hogy hiába van maga alatt, jól tették, hogy szakítottak.
- b) Keríték neki egy normális fiút.
- c) Megvizsgálom, és azt mondom neki, hogy majd talál sokkal jobbat.

4. A barátnőd meg akarja próbálni a cigit, amit te nem nagyon helyeselsz. Mit mondasz?

a) Megmondom neki, hogy ne merészelje megtenni.

b) Nem mondok rá semmit.

c) Azt mondom neki, hogy jól gondolja meg a dolgot, hátha belátja, hogy butaságot csinál.

ÉRTÉKELÉS

Legtöbb az a válasz:

Elég temperamentumos vagy, és néha ez jó dolog, néha meg nem. Ha sokszor veszekedtek a barátnőddel, akkor gondolkodj el rajta, hogy nem bened van-e a hiba. Talán lehetnél vele egy kicsit kedvesebb is.

Legtöbb a b válasz:

Nem vagy mindig őszinte a barátnőddel szemben. Van, amikor ezt jól teszed, például, ha nagyon maga alatt van, de vigyázz, nehogy a végén oltári nagy hazugságokat kövess el!

Legtöbb a c válasz:

Jól megértitek egymást a barátnőddel, és remekül kiegészítitek egymást. Reméljük, ő is olyan őszinte veled, mint te vagy vele, és ha mégis konfliktusaitok lennének, akkor azokat próbáljátok meg hamar megoldani, mert remek páros vagytok!

Skandináv rejtvény

ZELK ZOLTÁN MIKULÁS C. VERSENEK KEZDETE	1/10 GERMANIUM	AZ ÚT VÉGE! AZ ÚT ELEJE!	RÉGEBBI ÍRÓSZER TARKA RÉSZLET!	GRAMM NÉMA NÓTA!	VÍZLELŐ HELY LOMBOS NÖVÉNY	KELVIN MEGFELELŐ	AJÁNDÉKOK	BOLT ZENTAI AUTOJEL	ÜVEG RÖVIDÉN ÉSZAK	OXIGÉN LÁSD OTT RÖVIDÉN	USA TAG-ALLAM
											U
FÉLÉV! A KÖZELLEBI		KISBABÁKNAK ÉNEKLIK ESTE LEKVÁROS KALÁCS							OLAJ ANGOLUL VELENCE OLASZ NEVE		
KATONAZENEKAR JÁTSZA	KUTYA A VERS FOLYATÁSA		IPSZILON LÍVIA BECÉZVE					LEVESBEN VAN! ENNI AD NEKI		OLVASNI KEZD! PAPÍRZACSKÓ	
											NÉMETORSZÁG ÉV SZAK
RÓMAI 1 KÉRDŐSZÖCSKA	KICSI APRÓ AUSZTRIA							ENNI VALÓ RÉGIES SZÓVAL	KATONAI TOMB LABORATORIUMI DOLGOZÓ		
KUTAT. SZUKTÁT											
BELGIUM BEJGLI TÖLTÉLÉKE	AMPER MEG VAN KEVERVE		NULLA LEPÁRLÁSI TERMÉK					EME ANNAK A FEDEZÉKÉBE			
		LENGYEL AUTOJEL SZIA BABA!						BIKA SZERBÜL			LITER SIVÁR
ÁZSIAI ORSZÁG SZERB PÁRIKALÉKVÁR				RÓMAI 1000	OMSZK EGYIK FOLYÓJA	MIKULÁS NEV-ROKONA ÖGOROG ISTENNO	NITROGÉN ZUHANY	OMEGA! A BOLT KÖZEPE!		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ OROLT KUKORICA	
			SZÁMÍTÓGEP-KÉPERNYŐ SZAGLÓSZERV						PINCESZAG SVÉDORSZÁG		
AMPER KAREL EGYNEMŰI BÓR	LOZNICAI AUTOJEL BÁNAT			A VERS-IDEZET 3. RÉSE PÁRA!							Ó
					HIM JUH KELET			NORVÉGIA FÉLFA!	A TETEJÉRE MÁLTA		ÁBÉCÉNK ELSŐ BETŰJE
XANTUS SZÍNESZNO	Z						ASZMARRA VÁROS ANGOL NEVE				

MEGFELETES: "Égi úton fúj a szél, hullidogál a hó, nem bánja az utra kel Mikulás apó."

Névváltoztatás

Bemegy az indián a hivatalba:

- Szeretném megváltoztatni a nevem.
- Miért?
- Mert hosszú.
- Mi a maga neve?
- Messzeszálló Színaranynyílvesztő Mely Mindig Célba talál.
- És mire szeretné megváltoztatni?
- Zutty.

Beteg tehén

János bácsi pipázva álldogál a kapuban. Mihály bácsi vezet egy tehenet épp a kapu előtt.

- Mihály bácsi, hova viszi azt a tehenet?
- Az orvoshoz.

A LUSTASÁG SZABÁLYA

Ha nem tudod elérni, vagy le kell hajolni érte, akkor nincs is szükség rá.

- Miért? Beteg az a tehén?
- Nem beteg az.
- Nem ad elég tejet az a tehén?
- Hús litert tejel mindennap!
- Nem borjadzik az a tehén?
- Dehogynem, a tavasszal hármat is borjadzott!
- Az isten szerelmére, akkor minek viszi az orvoshoz?
- Mert az övé.

Faragás

Az öreg székely nekiáll reggel egy nagy farönköt faragni. Elmegy a háza előtt a szomszédja és megkérdi:

- Mi lesz abból, szomszéd?...
- Ebből, fiam, gerenda! - válaszol a székely.

Nem sokkal később a szomszéd megint elmegy a ház előtt, látja, hogy az öreg még mindig nagy munkában van, ugyanazt a rönköt faragja egyre kisebbre.

- Hát mégis, mi lesz ez szomszéd?
- Ebből, fiam, kocsiруд.

Dél tájékán a székely térdig erő forgácsban ül, és még mindig farag. A szomszéd újra kíváncsiskodik:

- Mi lesz ez?
- Ebből, fiam, székláb.

Estefelé már nagy halom forgács gyűlik össze az öregnél, de ő még mindig farag. A szomszéd ismét érdeklődik:

- Kicsi ez széklábnak is, mégis mi lesz ez, szomszéd?

Mire az öreg:

- Ebből, fiam, fogpiszkáló... ha el nem romtom megint...

Sakkozó ló

A székely bácsi sakkozik a lovával. Ezt látva átszól a szomszéd:

- A csudába, magának ilyen okos lova van?

Mire a székely gúnyosan:

- Még hogy ez okos? 3:1-re vezetek.

Abszolút viccek

Pletyka

- Mi az abszolút pletyka?
- ???
- Amikor a néma elmondja a süketnek, hogy a vak látta a bénát szaladni.

Abszolút rendőr

- Ki az abszolút rendőr?
- Aki letartóztatja a gyilkos galócát és a lopótököt is!

Fafejú

- Ki az abszolút fafejű?
- ???
- Aki ha megvakarja a fejét, szálka megy a körme alá.

Égbolt

- Mi az abszolút lehetetlen?
- ???
- Az Égboltban vásárolni.

Peches

- Ki az abszolút peches?
- ???
- Aki magába roskad, és mellé esik.

Gyanakvó

- Ki az abszolút gyanakvó?
- ???
- Aki mielőtt kesztyűt húz, belenézi, hogy nincs-e benne az ellenség keze.

Nagyképűség

- Mi az abszolút nagyképűség?
- ???
- Amikor egy giliszta azt mondja, hogy horgászni megy.

Üres könyv

- Mi az abszolút üres könyv?
- ???
- Az íratlan szabályok könyve!

Két kopasz

- Mi az abszolút lehetetlen?
- ???
- Hogy két kopasz hajbakapjon.

Abszolút lehetetlen

- Mi az abszolút lehetetlen?
- Kerek szobában, sarokba szorítani valakit.

Úszóbajnok

- Ki az abszolút úszóbajnok?
- Aki képes hosszában átúszni a befagyott Dunát.

Te hogy mondanád?

Pacific Csaba = Békéscsaba
 Saturday Place = Szombathely
 Have Six = Hatvan
 Legless = Lábatlan
 Mizz Of Louis = Lajosmizse
 Saint S = Szentés
 Red One House = Veregyház
 Wish Of Balaton = Balatonakarattya
 Little Hold It = Kistarcsa
 Nutty D = Diósd
 Turkish Valentine = Törökbálint
 Girlvillage = Leányfalu
 Froggy Goes R = Békásmegyér

Saxon Pile Fucked It = Szászhalombatta
 Eugene Nutty = Diósjenő
 Her Lip = Ajka
 Reach It = Érd
 Your Peanut = Mogyoród
 Big Smithy = Nagykovács
 Hey Water = Hévíz
 He Would Push You = Tolna
 Castlecastle = Várpalota
 Noble Customs = Nemesvámos
 His Problem = Baja
 Archbishop Wild Garden = Érsekvadkert
 My Big Problem = Nagybajom

Nyelvi ínycségek

Tiszta víz a ruhám, és ez a te lelkedzen szárad!
 Mostanában a szép, dús haj olyan ritka...
 A hóhért grimaszversenyre küldték. Esméletlen fejeket tud vágni!

A hóhér a pályafutását gyerekfejjel kezdte.
 A tudóscsoport lázasan kutatja a malária ellenszerét.
 A magyar katonák a csatában hadilábon álltak.
 A halászok semmi kivétnivalót nem találtak a hálójukon.
 A focisták a 90. percben az utolsókat rúgták.
 A vitatkozó parasztok a falu végén dűlőre jutottak.

KVÍZ

Melyik helyes?

kézpénz – késpénz
 muszáj – muszály
 kisszámban – kis számban
 csigabiga – csiga biga
 történelemérettségi – történelem érettségi
 úti társ – útitárs
 1526. augusztusában – 1526 augusztusában
 1789. szeptember – 1789 szeptember
 1999. 03. 09.-én – 1999. 03. 09.-én
 1848 első felében – 1848. első felében

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Se hús, se hal

A szólást a határozatlanság, a bizonytalanság, a jellegtelen-ség kifejezésére szoktuk használni, akárcsak a Se hideg, se meleg szólást.

A Se hús, se hal a katolikus egyházi életből származik. Azzal van kapcsolatban, hogy az olyan böjti napokon, amikor a vallási rendelkezés tiltja a húsevést, halat szabad enni. A böjti étrend szempontjából tehát a hús és a hal egymás ellentéte, mivel az egyik bizonyos napokon tiltott étel, a másik ellenben ugyanazon a napokon szabadon fogyasztható. Ami tehát se hús, se hal, az nem számítható határozottan sem a tiltott, sem a megengedett ételek közé, tehát nincs határozott jellege, tágabb értelemben, bizonytalan, határozatlan, jellegtelen dolog.

Vajon pontos-e a közlekedési táblák magyarázata?

Gondolkodjunk nagyban!

A nagy számokat nehéz megérteni. Az talán segít, ha hétköznapi dolgokra gondolsz, pl. milyen lenne, ha abból lenne egymillió? Gondolj csak a másodpercre és arra, hogy milyen hosszú egy perc, egy óra és egy nap. Most nézd meg a következőt:

egymillió másodperc: 11,6 nap,
 egymillió perc: kb. két év,
 egymillió óra: kb. 114 év,
 egymillió nap nagyjából 2700 év.

*

A fény hozzávetőlegesen 9,5 billió kilométert tesz meg egy év alatt. Ezt a távolságot fényévnek hívjuk.

*

Ahányszor beszorunk egy számot ezerrel, az mindig kap három nullát és egy új nevet! Így az ezerszer milliárdból billió lesz, az ezerszer billióból ezer billió stb.

A billió 12 nulla.	A billiárd 15 nulla.
A trillió 18 nulla.	A trilliárd 21 nulla.
A kvadrillió 24 nulla.	A kvadrilliárd 27 nulla.
A kvintillió 30 nulla.	A kvintilliárd 33 nulla.

FEJTÖRŐ

Alma és kosár

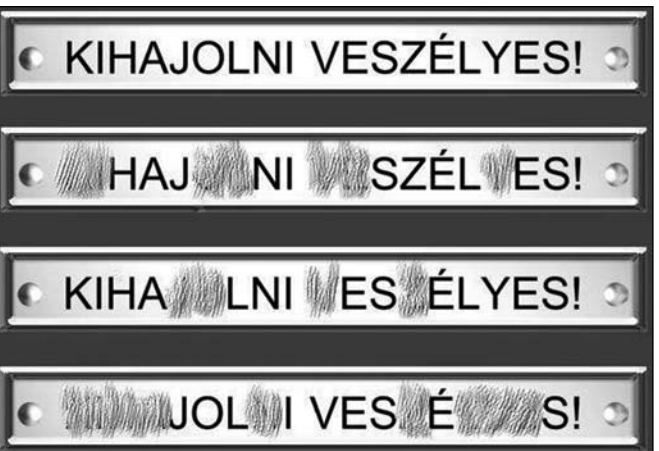
Egy kosárban öt alma van. Az almákat úgy kell elosztani öt ember között, hogy mindenki kapjon egy almát, és a kosárban is maradjon egy.

Hogyan csinálnád?

Vadász és medve

Egy vadász elindul délnek és megy 100 métert, utána keletre fordul és megy 200 métert, majd ismét 100 métert megy északnak. Ezzel visszaérkezett a kiindulási helyére. Ebben a pillanatban meglát egy medvét, és lepuffantja szegényt.

Milyen színű volt a medve?

Játék a betűkkel

(Megoldás: Alma és kosár – Egyik ember az almával együtt a kosarat is megkapja. Vadász és medve – Fehér, mert pontosan az északi sarkon vagyunk! Melyik helyes? – kézpénz, muszáj, kis számban, csigabiga, történelemérettégi, útitárs, 1526 augusztusában, 1789. szeptember, 1999. 03. 09.-én, 1848 első felében)

ZABHEGYEZŐ

Ne vásárolj semmit! nap

A világban nagyon sok dolog törekszik az egyensúlyra. A mi életünk is akkor lehet teljes, ha megteremtődik az egyensúly. Sötétség nem létezhet világosság nélkül, a reakciókra ellenreakciók születnek. Ilyen ellenreakciónak tekinthető a november utolsó péntekjére időzített Ne vásárolj semmit! nap is.

Már Szabadkán vagy Újvidéken járva is szembetalálhatjuk magunkat néhol a fekete pénteket, angolul Black Fridayt hirdető feliratokkal. A nyugati világ túlfogyasztásának jelképe ez a nap, áldozat a pénzköltés modern istenségének oltárán. Az ekkor meghirdetett hangzatos, néhol átverésekkel megtámogatott akciós ajánlatok tömegjeleneteket eredményeznek az amerikai plázákban, áruházakban. Ennek ellenpontjaként és figyelemfelhívásként hirdetik meg a Ne vásárolj semmit! napot. A vásárlási láz elleni gyógyszer nem csak egyetlen napról szól, hiszen azt is jelzi, hogy mennyi felesleges kacatot vásárolunk, mennyire megterheljük pénztárcánkat és a környezetet. A felnőttek sokszor mondják, hogy a gyerekek csak a telefonjaikat nézik, függők. Eközben elfeledkeznek arról, hogy ők sem tudnak megszabadulni a káros szenvedélyeiktől, például a dohányzástól vagy a vásárlástól. Utóbbi jelenséget mutatja be humorosan az Egy boltkóros naplója című film is.

Mondhatnánk persze, hogy ez egy általános iskolást nem érint. Hiszen nektek csak zsebpénzetek van, amit édességre, könyvekre költötök. De ha visszagondolsz, biztosan megtörtént, hogy olyan ajándék került a fa alá, aminek aztán nem vetted semmi hasznát, vagy éppen gyorsan meguntad. Felnőttként már meglesz a szabadságod, hogy azt mondd, nem vásárolsz feleslegesen, nem dőlsz be a reklámoknak.

Herédi Károly

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

A jelentős realista festőművész 1658-ban festette meg egyik önarcképét. Az alkotó pompás öltözéke a kép legmegkapóbb része: különös keveréke azoknak a keleties ruháknak és történelmi kosztümöknek, amelyeket

A holland aranykor legismertebb művésze – sőt, az egyik legismertebb európai művész – igencsak termékeny alkotó volt, összesen mintegy 300 festménye maradt fenn, amiből kb. 50 önarckép.

bibliai festményeinek szereplőire adott, s ugyanakkor azt is jelzi, hogy viselője művész. Bal kezében ezüst sétapálcát tart, amely festőpálcára és királyi jogarra is hasonlít. Ezen az önarcképén virtuóz módon mutatja be utánozhatatlan technikáját, a durva ecsetkezelést és a színek keverése nélkül, vastagon felvitt festékrétegek összhatását.

Kérdésünk a következő: Kinek az önarcképe látható a képen?

A helyes választ legkésőbb december 12-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad.** A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett ird meg nekünk az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet.

Sikeresen szerepeltek az EmArt Műhely növendékei a 11. Nemzetközi EX LIBRIS grafikai pályázaton, melyet a szabadkai Népkör MME hirdetett meg. **Semi Viktória** Arany páva minősítésű díjat kapott, **Aleksa Mrdjanov** pedig oklevélben részesült.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

REKTORI HÍVÁS

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter**
- Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs